

MED ANDRE ORD —

TEMA:

**HVEM ER VI
PÅ STATSKUNDSKAB?**

STUDIELIV, FEST & FARVER:
**DEN VELFORVALTEDE
ALKOHOLKULTUR**

OPFØLGNING:

KVALITET TIL DEBAT

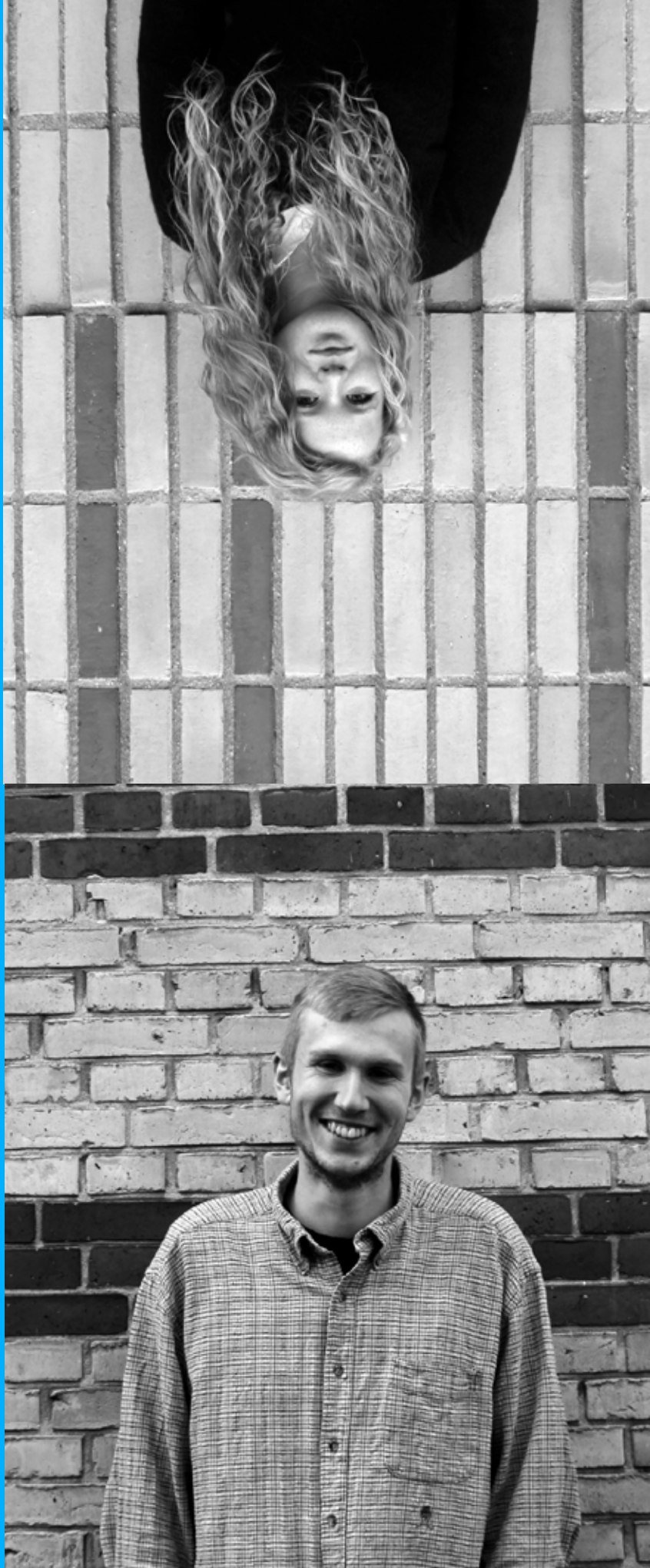
**DEN GODE DIPLOMAT
ER REALIST**

INTERVIEW MED
**AMBASSADØR
JESPER TANG VAHR**

TRE UNDERVISERE:

**DET FORVENTER
VI AF JER!**

**DØDSSYNDER
PÅ LÆSESALEN**

MED ANDRE ORD—

MED ANDRE ORD #5 – Februar 2015

MED ANDRE ORD
www.polsci.ku.dk/mao
mao@ifs.ku.dk

Postadresse
Foreningen MED ANDRE ORD
Institut for Statskundskab
Københavns Universitet
Øster Farimagsgade 5
1353 København K

Redaktører
Philip Larsen
Anders Bencke Nielsen

Redaktion
Sophie Amalie Weirsøe Fallesen, Anders Joensen, Mathias
Knudsen, Søren Damsbo-Svendsen, Thor Bjørn Andersen,
Lasse Raagaard Jønsson, Katrine Bundgaard Schow Madsen,
Frederikke Held Berg, Rebecca Elisabeth Mølsted Aatoft,
Bjørn Ubbe Ebbesen

Bidragydere
Peter Dahler-Larsen, Peter Thisted Dinesen, Caroline Howard
Grøn, Asmus Leth Olsen, Ulrik Pram Gad, Johan Spanner,
Daniel Christensen, Ebbe Bertelsen, Peter Plesner,
Jens Kristian Rasmussen, Gry Inger Reiters, Nick Monfeli,
Nanna Honoré, Julie Sand Motzfeldt

Grafik & layout
Daniel Krajewski (danielkrajewski1@gmail.com)

Kontakt
mao@ifs.ku.dk
Facebook – MED ANDRE ORD

Forsidefoto
Thor Bjørn Andersen

Bagsideillustration
Daniel Krajewski

Om
MED ANDRE ORD er studieblad for studerende og ansatte
ved Institut for Statskundskab, Københavns Universitet.
MED ANDRE ORD drives som en selvstændig forening og er
støttet af Institut for Statskundskab.

Indsend materiale
Enhver er velkommen til at indsende materiale til redaktionen.
Redaktionen forbeholder sig retten til at redigere, forkorte og
udelade indsendt materiale. Redaktionen påtager sig intet
ansvar for materiale, der indsendes uopfordret.

Annoncering
Direkte forespørgsel på mail mao@ifs.ku.dk
Helsides (sort/hvid): 1500,- kr.

Tryk
Frederiksberg Bogtrykkeri A/S
Oplag 800
ISSN 2246-0926

Deadline for bidrag til næste udgivelse: 2. april 2015

"DET BURDE EN CAND.SCIENT.POL. KUNNE GØRE BEDRE"

Klonk. Hæ. Hmm. Omtrent cirka sådan lyder det, når man som statskundskabsstuderende støder på et stykke lunkent udført forvaltningsarbejde, som en flok færdiguddannede scient.pol'ere har været med indeover. Først støder man panden blødt mod nærmeste væg. Dernæst slår man over i en halvbetuttet latter, som havde man taget en anden person i at slippe en lidt for højlydt vind på et lidt for offentligt sted. Og så begynder man at tænke. Forhåbentligt over det grelle i, at sjusk og fiksfakseri i forvaltningen kan få seriøse konsekvenser for virkelige mennesker.

Denne tretrinsreaktion burde være velkendt for de fleste studerende her på stedet. I hvert fald på den ene eller anden måde. For vores undervisere i videnskabsteori lægger allerede på første semester ud med at teste vores kritiske evner. Det gør de, når de til eksamen stikker os en embedsmandsrapport i hånden og beder os kradse i den ud fra det, vi har lært. Senere kommer metodeforløbene hen over andet studieår, og så burde der ikke længere være nogen undskyldninger tilbage: Man bør da være bekendt med faldgruber, sjusk og svipsere i forvaltningens arbejde.

Alligevel lader det til, at det lykkes flere af os senere hen at blive ophavsmænd og -kvinder til atter nye eksempler på mindre hæderligt fagarbejde. Ifølge institutleder Lars Bo Kaspersen sker det, at "man oftere og oftere løber ind i eksempler, hvor man tænker: Det her burde en cand.-scient.pol. kunne gøre bedre".

Hvad enten årsagerne skal findes i glemsomhed, usleben kundskab eller generelle arbejdsbetingelser i centraladministrationen, må vi – som studerende, ansatte og borgere – håbe på, at vi på Institut for Statskundskab kan gøre vores for, at

fremtidige embedsmandsrapporter ikke i for høj grad går på kompromis med fagligheden. Dermed ingenlunde sagt, at vi skulle kunne løse alle problemer og da slet ikke på én gang, men vi kan starte et sted.

I sidste udgave af MED ANDRE ORD gav Lars Bo Kaspersen bolden op og pegede især på to oplagte områder at tage fat: vores kandidatuddannelse og statskundskaberens etos. For hvad kan vi gøre for at styrke vores faglighed, og hvilke etiske forpligtelser og idealer bør en scient.pol. søge at leve op til? Som svar på disse spørgsmål har redaktionen modtaget en række indlæg fra både studerende og ansatte, som vi bringer på side 39-49.

Ud over dette fokus på faglighed, kvalitet og identitet har vi i denne udgave valgt at gå tættere på de studerende på Institutet. Det gør vi i temasektionen *Hvem er vi på Statskundskab?*, hvor vi blandt andre har mødt foreningen for kristne studerende, gransket fordomme om statskundskabere og kastet et blik på den noget manglende (etniske) diversitet på tværs af studieårgangene. I forlængelse af dette har vi tilladt os kækt at spørge lidt ind til den alkoholkultur, som vi nyder godt af på hverdage og i weekender, og som er så velforvaltet, at selv den gode Weber ville være åbenlyst imponeret.

Oven på disse indledende bemærkninger – og med en stor tak til alle bidragydere – er der blot at sige, at vi med denne udgivelse mener at have grebet den bold, som Lars Bo Kaspersen gav op på sidste semester. Vi håber hermed at kunne kaste den videre. Videre til jer, kære læsere: Værsgo og velkommen indenfor – vi høres forhåbentligt ved!

– Philip Larsen & Anders Bencke Nielsen,
på vegne af redaktionen

5

MØRKELYGTE: LIVET
I EMBEDSVÆRKET

7

DEN GODE
DIPLOMAT ER
REALIST

10

NÅR FORSKNINGEN
RAMMER TERRÆNET

12

"DU HAR
MENSTRUATION I
HJERNEN, KLAMME
SO!"

14

DØDSSYNDER
PÅ LÆSESALEN

16

BYGNINGEN MED DE
BRUDTE MØNSTRE

18

GENTAGELSER
OG MØNSTRE

24

BOGANBEFALING:
LIMITED INC

MANGLENDE DIVER-
SITET FOR FODEN AF
MAGTENS TINDER

MELLEM JESUS &
JACQUES D

AN AMERICAN
PERSPECTIVE

KRIKIKKEN
DER FORSVANDT

FIRE TYPER DU SKAL
LØBE FRA
TIL KOMMUNEFEST

DEN VELFORVALTEDE
ALKOHOLKULTUR

40

TRE UNDERVISERE:
DET FORVENTER VI
AF JER

42

KRITISK SANS FOR
VIDEREKOMNE?

44

PRAKTIK GØR DEN
TEORETISKE CYKEL TIL
VIRKELIGHED

47

FORUNDRING
SKABER
FORANDRING

48

HVORFOR ER VI
STATSKUNDSKABERE?

51

KAMPEN
I ORKESTERGRAVEN

MØRKELYGTTEN: LIVET I EMBEDSVÆRKET

Jesper Tynells bog Mørkelygten fortæller historien om den politiserede praksis i centraladministrationen. Vi mødte den tidligere Cavling-vinder til en snak om bogen, og hvad vi kan lære af den her på embedsmandsfabrikken.

Af Johan Spanner

Bladets udsendte lægger ud med at stille Jesper Tynell den urimelige udfordring at koge sin bog ned til tre sætninger. Et par dybe vejrtrækninger, en tænkepause og et par grin senere tager han hul på den første:

”De sager, jeg gennemgår, viser, at embedsmænd til en vis grad regner baglæns, når de skal frembringe beslutningsgrundlag til Folketinget og offentligheden med henblik på at sælge skiftende regerings politik.”

”Min gennemgang af reglerne på området viser, at selvom man måske bliver forbløffet over nogle af de forhold, man kan læse om, så ligger langt det meste inden for rammerne af dét, der i dag er embedsmandens pligt.”

”Så kommer sætning tre.” Han griner igen og klemmer mest muligt ind i sin sidste sætning:

”Men der eksisterer en stor interesse i at fremstille embedsværket som om, at det ikke er dets pligt at bære og tjene enhver siddende regering – og i stedet udlægge det som embedsværkets ansvar at tjene Folketinget og offentligheden ved at være partipolitisk neutralt og levere saglige, sande oplysninger og holde sig inden for loven,” siger Tynell og gør det med en sidste bisætning klart, at det ikke er sådan, arbejdsbeskrivelsen for en embedsmand lyder i dag. I hvert fald ikke i den forstand, vi forstår ordene – eksempelvis ’partipolitisk neutralitet’.

Af hans forklaring fremgår det nemlig, at partipolitisk neutralitet i realiteten betyder næsten det modsatte af at fremlægge sagerne neutralt for vælgerne og de folkevalgte: At det kun forventes, at embedsmanden kan lade sin egen partipolitiske holdning ligge derhjemme – men at han til gengæld til enhver tid skal kunne formulere fakta og rapporter, så de understøtter den siddende regerings politik. Også selvom regeringens politik måtte stride imod de faglige konklusioner, som embedsværket selv er kommet frem til. Det har den konsekvens, at der ofte skal håndplukkes tal og fakta, der støtter lige netop den løsning, man arbejder frem imod. Man regner kort sagt baglæns i forvaltningen.

DEN DEMOKRATISKE STYRINGSKÆDE KNÆKKER

I bogen citerer Tynell således en embedsmand for at sige, at det er lige før, at spindoktorer nu er overflødige. En stor del af embedsværket arbejder efterhånden så loyalt for de siddende regeringer, at det gerne medvirker til at fordreje virkeligheden over for både Folketing og befolkning. Derved lægger embedsværket sig i selen for at sikre både indflydelse og genvalg for regeringen. Ifølge Tynell gør det, at den demokratiske styringskæde knækker. Det gør den, idet regeringen ikke instruerer embedsværket, fordi den har et demokratisk mandat, men tværtimod instruerer det i at levere fakta på en måde, hvormed den kan opnå et demokratisk mandat. Altså at regeringen beder om at få skrevet notater, der gør,

Fortsættes på side 6

at Folketinget stemmer for noget, som de, hvis de havde været reelt oplyst om sagernes rette sammenhæng, ville have stemt imod.

”Som embedsmand i dag – og nu er det jo kommende embedsmænd, der er læsere af dette blad,” siger han og fortsætter, “– må man regne med at blive mødt med forventninger om, at man skal være villig til at gå ret langt i bestræbelserne på at hjælpe regeringen med at fremstille verden i dens billede. Samtidig skal man være klar over, at hvis helvede bryder løs, risikerer man i høj grad at komme til selv at bære byrden.”

ANSVARSKÆDEN I FORVALTNINGEN

Selvom underordnede embedsmænd har pligt til at adlyde ordrer fra deres overordnede, kan det være overordentlig vanskeligt at føre ansvaret op igennem kæden igen. Tynell peger på, at der for eksempel ikke eksisterer et klart formelt krav til, hvordan en ordre i forvaltningen skal udformes. En venlig anmodning kan efter omstændighederne skulle betragtes som en ordre. Derved vil en overordnet embedsperson ofte kunne undskylde sig med, at vedkommende ikke har givet ordre til en klart ulovlig handling, men blot fremsat en venlig forespørgsel og derfor er uden ansvar. Den underordnede embedsmand kan samtidig henholde sig til, at han handlede efter ordre, og dermed er ansvarskæden knækket og ansvaret forsvundet.

Dertil kommer, at overordnede embedsmænd langt hen ad vejen kan hævde, at de ikke havde tilstrækkelig kendskab til den lovgivning, deres medarbejdere forvalter. Det får Tynell til at udbryde, at ”uegentlige retsvildfarelser diskulperer!”. Med det henviser han til det juridiske forhold, at embedsmænd ikke kan sanktioneres for forsætligt at bryde loven, medmindre det kan dokumenteres, at de udmærket kendte reglerne. Her er det for eksempel anderledes end inden for strafferetten, hvor ukendskab til straffeloven ikke tjener som undskyldning i en straffesag. Og da vi samtidig ikke har tradition for at straffe embedsmænd, der lyver over for eksempelvis en undersøgelseskommission, er det i reglen muligt at slippe for ansvar for at bryde reglerne forsætligt ved at påstå, at man ikke havde tilstrækkelig kendskab til den lovgivning, man var sat til at forvalte.

Embedsmænd er samtidig underlagt en vidtgående lydhedspligt. Det betyder populært sagt, at en departementschefs ordrer ofte rækker fra Slotsholmen og helt ud til statslige styrelser ved Vesterhavet. Hvis en minister eller topembedsmand har behov for en bestemt konklusion i en rapport, kan der langt hen ad vejen udstikkes en sådan ordre helt ud i de yderste forgreninger af em-

bedsværket, hvor man i reglen er forpligtet til at adlyde. ”Problemet er, at regeringsapparatet på nogle områder har vidensmonopol på at beskrive virkeligheden,” siger Tynell og fremhæver, hvordan regeringen både sidder på forvaltningen og fremstillingen af forvaltningen. Derfor kan det være vanskeligt for alternative synspunkter at komme til orde og få den nødvendige vægt til at fremstå som legitime. Han uddyber:

”Særligt fordi ministre ofte gør det, at de siger ’det er vores kronjuristers konklusion’, eller på anden vis bruger en besværgelse om, at ’det har jeg ikke haft noget med at gøre.’” Besværgelserne går igen i flere af sagerne, og med dem bedyrer afsenderen, at noget er politisk upåvirket og objektivt. Tynell fortsætter med en underspillet anbefaling: ”Der kan man i hvert fald som avislæser tænke, at når den besværgelse kommer, så skal man lige være lidt opmærksom”. Han ler igen.

FAKTA-NEUROTIKEREN

Bogen er bygget op omkring sager, Tynell gennem sit arbejde som graverjournalist på P1’s Orientering har fået aktindsigt i. På baggrund af disse dokumenter kontaktede han efterfølgende embedsmænd og interviewede dem anonymt omkring sagerne. Aktindsigterne havde han fået, inden den nye – og på flere punkter mere restriktive offentlighedslov – trådte i kraft i 2014. Adspurg om denne bog kunne laves i dag, svarer han prompte, at det kunne den ikke:

”Det ved jeg med sikkerhed, fordi netop de papirer, der indgår i de allerførste kapitler, har været forelagt Justitsministeriet, og ministeriet har under lovbehandlingen svaret, at der ikke længere ville være ret til aktindsigt i disse dokumenter.”

Netop papirsporet er afgørende for Tynell, der både har læst til civilingeniør og historiker og tydeligvis har bragt metodeelementer fra begge uddannelser med i sin tilgang til journalistikken. For ham er det vigtigt, at bogen er baseret på både dokumenter og embedsmænds udsagn, som udbygger og understøtter hinanden. Han går så langt som til at kalde sig selv fakta-neurotisk, da vi kommer ind på samfundsdebatten, og følger op: ”Hvis man diskuterer, om Jorden er flad eller trekantet, og der ikke er nogen, der har set fotografier af den endnu, bør man som minimum bede folk føre bevis for deres påstand på en eller anden måde.”

Og med Mørkelygten har han i hvert fald gjort sit for at lægge et solidt grundlag for en oplyst diskussion om embedsværket. ♦

Foto: NATO PDD

Anders Fogh Rasmussen og Jesper Vahr.

DEN GODE DIPLOMAT ER REALIST

Statskundskab og diplomati går ofte hånd i hånd. Både i pensum og efter endt uddannelse. Men hvad indebærer det at kunne skrive diplomat på visitkortet? MED ANDRE ORD har mødt den danske ambassadør i Israel, Jesper Vahr, for at blive klogere på det spørgsmål.

Af Anders Bencke Nielsen

Siden 2013 har Jesper Vahr bestredet den danske ambassadørpost i Tel Aviv. Han er en hærde diplomat med over to årtiers erfaring i bagagen. Det er den erfaring, vi er kommet for at høre nærmere om denne sene efterårsdag, hvor vi er inviteret indenfor hos ambassadøren.

Rygtet vil vide, at mange statskundskabere går med en spirende diplomatdrøm i maven, og vi lægger derfor ud med at spørge Jesper Vahr, hvornår han blev klar over, at han skulle gå diplomatvejen.

”Den dag, jeg fik tanken, kan jeg faktisk godt spore. Jeg læste engelsk på universitetet, men var blevet træt af stu-

diet. En aften sad jeg så sammen med min nuværende kone, Ane. Vi drak vin og havde den der samtale om, hvad man vil med sit liv. Og jeg havde tænkt over, at det med at blive diplomat kunne være interessant,” lægger Jesper Vahr ud.

Problemet var bare, at han ikke vidste, hvordan man bliver diplomat.

”Heldigvis var en af Anes veninders far medlem af Folketinget, så midt i rusen ringede vi til ham og spurgte, hvad man skulle læse for at blive diplomat. Han sagde, at man skulle læse statskundskab. Og så gjorde jeg det,” fortæller han videre.

Fortsættes på side 8

ET SPØRGSMÅL OM TILFÆLDIGHEDER?

Under sin studietid var Jesper Vahr praktikant på ambassaden i Ankara, hvor han fik fornemmelse for diplomatiets håndværk. Sidenhen er vejen gået gennem forskellige stillinger i Udenrigsministeriet, ligesom han under Anders Fogh Rasmussens generalsekretariat var kabinetschef i NATO. Det får os til at spørge, om hans karriereforløb har været del af en større plan.

”Da jeg blev ansat som ung fuldmægtig, gik jeg målrettet efter at beskæftige mig ad to spor, nemlig klassisk sikkerhedspolitik og Mellemøsten. Det var en del af planen, og det lykkedes,” fortæller Jesper Vahr.

”Men hvis Anders Fogh Rasmussen ikke var blevet generalsekretær i NATO, havde der ikke været en dansk kabinetschef, og jeg ville ikke have fået jobbet. Så er det heller ikke sikkert, at jeg i dag ville sidde som ambassadør i Israel. Overordnet set er der et element af tilfældighed i, hvor man lander. Og så alligevel ikke,” fortsætter han.

AFGØRENDE ØJEBLIKKE

Det hævdes, at en diplomat formes af begivenheder i sin samtid. Vi hører derfor Jesper Vahr om, hvilke begivenheder der har været med til at forme ham som diplomat.

”Den gode diplomat er realist. Idealismen kan udtrykke et ønske om, hvor man vil hen, men i sidste ende er det den realpolitiske metode, der skaber resultaterne” – *Jesper Vahr*

”Jeg mindes en episode, da jeg i 2006 kom tilbage til Danmark efter at have været del af den daværende NATO-generalsekretær Jaap de Hoop Scheffers re-

formgruppe. Jeg tiltrådte som kontorchef for det sikkerhedspolitiske kontor i København. Jeg kan huske, at jeg nåede at sidde på min stol i omtrent fire timer, før jeg blev spurgt, om jeg kunne tage til Damaskus.”

Jesper Vahr skulle hjælpe med evakueringen af danske statsborgere, der var ofre for den daværende konflikt mellem Israel og Hizbollah.

”Jeg spurgte, hvornår jeg skulle tage af sted, og svaret var, at flyet gik klokken 17.00. Her blev det helt tydeligt, hvor omstillingsparat man skal være som del af den danske udenrigstjeneste,” fortæller han og fortsætter: ”Jeg ringede til Ane og sagde, at jeg ikke kom hjem og spiste, men at jeg kom hjem og hentede mit pas.”

En anden begivenhed, der har sat sine spor i diplomaten Jesper Vahr, er fredsaftalen mellem Jordan og Israel i 1994.

”I 1993 indgik man Oslo-aftalen mellem israelerne og palæstinenserne, og nu sluttede Jordan og Israel så fred ved en højtidelig ceremoni midt i ørkenen, som jeg deltog i. Der var forhåbninger om, at man nu kunne opnå varig fred i Mellemøsten. Jeg kan huske den specielle stemning, der herskede selv i Damaskus. Man fornemmede også der, at tingene kunne blive anderledes. Det gjorde et stort indtryk på mig,” siger Jesper Vahr.

”DEN GODE DIPLOMAT ER REALIST”

Et oplagt spørgsmål melder sig på banen: Hvordan tackler en diplomat de euforiske folkestemninger og afgørende øjeblikke, der melder sig undervejs i tjenesten? Tyer man til idealismen, omfavner dens håb og lader realismen surmule en stund for sig selv?

”Nej, det synes jeg ikke. Den gode diplomat er realist. Diplomati handler om at flytte tyngdepunktet en lille smule. Idealismen kan udtrykke et ønske om, hvor man vil hen, men i sidste ende er det den realpolitiske metode, der skaber resultaterne,” svarer han og fremhæver

i samme åndedrag den skuffelse, der senere lagde sig over Damaskus, da forhåbningerne om varig fred brast.

– *Men har idealismen ikke en eksistensberettigelse i international politik?*

”Det har den bestemt, og i visse situationer er det også vigtigt at udtrykke bestemte holdninger. Men det, der rykker noget, er at skabe ændringer i folks adfærd. Og hvis det er målet, så får man engang imellem snavs på fingrene,” svarer Jesper Vahr.

DEN VIGTIGE TILLID

Den gode diplomat er altså realist. Men hvilke andre kvaliteter bør en diplomat også besidde?

”Det, der rykker noget, er at skabe ændringer i folks adfærd. Og hvis det er målet, så får man engang imellem snavs på fingrene” – *Jesper Vahr*

”Jeg vil gerne fremhæve loyalitet og anstændighed. Man kan godt være uenig i visse situationer, men i diplomatiske relationer må man ikke glemme, at man også skal have et givtigt samarbejde i fremtiden. Det kræver frem for alt, at man er nøgtern, og at der ikke snydes på vægten,” svarer han og siger, at han før har oplevet, at uærlighed har været ødelæggende for en diplomatisk relation.

”Ærlighed er vigtigt i en diplomatisk forhandling. Ikke forstået på den måde, at man skal lægge alle kortene på bordet, for det skal man ikke. Men man kan ikke snyde mere end én gang, for så underminerer man den tillid, som er så essentiel i en forhandlingssituation,” siger ambassadøren, der også peger på betydningen af at kunne sætte sig i andres sted og se tingene fra modpartens synspunkt. For som han siger:

”Hvis man ikke forstår, hvorfor folk siger og gør, som de siger og gør, kan det være svært at ændre på, hvad der bliver sagt og gjort.”

GRUNDIGE OVERVEJELSER

Og så tilbage til statskundskaben og diplomatdrømmen. Hvilke råd har Jesper Vahr til studerende, der går rundt med diplomatdrømme i maven?

”Man skal overveje, om man er indstillet på både det sure og det søde, for der følger også en række afsavn med. Det kan være svært at vedligeholde tætte relationer til venner og familie. Jeg kan især mærke på mine yngre kolleger, at det kan være en udfordring at få privatliv og arbejdsliv til at gå op i en højere enhed,” siger Jesper Vahr.

”Men jeg vil så også fremhæve, at statskundskab er en fantastisk baggrund, hvis man ønsker at gå diplomatvejen. Her lærer man at udlede det væsentlige i en enorm stofmængde. Det er netop kernen i diplomatiet, at man så at sige destillerer stoffet og videreformidler det på den rigtige måde til de rigtige mennesker – forhåbentligt tilsat de rigtige vurderinger og råd,” slutter Jesper Vahr samtalen. ♦

BLÅ BOG

Jesper Tang Vahr, cand.scient.pol. Født 1962. Har to børn med Ane Tang Vahr. Dansk ambassadør i Israel siden august 2013. Tidligere kontorchef for det sikkerhedspolitiske kontor i Udenrigsministeriet. Dansk ambassadør i Tyrkiet og Aserbajdsjan 2007-2009. Fra 2009 til 2013 kabinetschef i NATO under Anders Fogh Rasmussens generalsekretariat.

RESULTATMÅLINGER OG STRESS

NÅR FORSKNINGEN RAMMER TERRÆNET

Professor Peter Dahler-Larsen fortæller her, hvordan friktion mellem undersøgelsesdesign og virkelighed i et netop afsluttet forskningsprojekt giver anledning til videre refleksion over statskundskaben i en anvendelsesorienteret kontekst.

Af Peter Dahler-Larsen, professor – Institut for Statskundskab

Mens du læser dette, er 35.000 sygemeldt med stress. Meget kan spares, hvis man kan reducere arbejdsrelateret stress. Men ingen kan i dag forestille sig præstationsforventningerne skruet ned. Man forsøger af og til at slippe af med problemet ved at individualisere det. Resultatet er, at personen sygemeldes, ikke arbejdspladsen.

I 2010 tildelte Arbejdsmiljøforskningsfonden midler til Signe Pihl-Thingvad fra Syddansk Universitet og undertegnede. Med disse midler kunne vi studere sammenhængen mellem resultatmålinger og stress på offentlige arbejdspladser i Danmark. Efter en del resultatmålinger og stress(!) er vores bog netop udkommet.

”Politik pibler frem i friktionen mellem undersøgelsens design og den kontekst, undersøgelsen finder sted i”

– Peter Dahler-Larsen

I denne artikel reflekterer jeg over, hvordan et sådant forskningsprojekt rammer virkeligheden. Med andre ord er mit indlæg led i den løbende debat om, hvad politologisk forskning er og kan.

FORSKNING ER IKKE BARE FORSKNING...

Lidt forenklet kan man dele forskning op i *modus 1* og *modus 2*. I *modus 1* er forskning opdelt i discipliner med hver deres publikationer bedømt af fagspecialister. Her ved man, hvilket felt man skriver i. I *modus 2* produceres viden multidisciplinært ude i den virkelighed, hvor den bruges, og kriterierne for bedømmelse

er ikke fagspecifikke, men forskellige og socialt bredt ud. Elsk det eller ej, men de fleste færdiguddannede scient.pol’er kommer til at producere viden, der ligner *modus 2* mere end *modus 1*. Derfor vil jeg som forsker og underviser gerne gøre mig erfaringer i *modus 2* og formidle dem.

Jeg overvejede her metaforen *’When the rubber hits the road’*, men ingen har været så venlige på forhånd at asfaltere en vejbane for forskningen i *modus 2*. Terrænet er råt og ujævnt. Det konkrete forskningsprojekt afhænger af 200 forhold, som forskeren ikke kontrollerer, men som alligevel kræver refleksion, og som skal håndteres i praksis. Politik pibler frem i friktionen mellem selve undersøgelsens design og den kontekst, undersøgelsen finder sted i. Det vil jeg give et par eksempler på.

... DET ER OGSÅ POLITIK

Allerede udvælgelsen af grupper af offentligt ansatte viste sig problematisk. Spørgeskemaundersøgelsens praktiske afvikling er afhængig af en interessekonfiguration, hvor ikke mindst fagforeninger godkender undersøgelsen, inden den kan udføres. De gør de kun, hvis de kan se muligheder i den. Metodens brug forudsætter altså sociale forbindelser og aftaler.

Deltagelse forudsætter også ressourcer. Vi pilottestede vores spørgeskema hos en gruppe af sosu-assistenters, men deres skriftlige evner over for vores – syntes vi selv – korte og klare skema gav så ringe en svarprocent, at vi ikke turde spendere vore survey-ressourcer på denne gruppe. Det er i sig selv paradoksalt, fordi sosu-assistenters i forvejen har svært ved at håndtere de aktuelle krav om resultatmåling, dokumentation og skriftlighed, der stilles til dem.

Og nu vi er ved spørgsmålet om ressourcer: Follow the money! Forskningsmidlerne kom fra et felt benævnt *psykisk arbejdsmiljø*, der har en lang politisk historie, som sætter rammen om den forskning, der udføres. Forskningens fokus er at udpege fysisk belastende faktorer, hvor implikationen er, at nogen må gøre noget ved denne belastning. Feltet er altså allerede forud for vores forskningsprojekt konstitueret som normativt ladet og i en vis forstand politiseret.

METODISKE UDFORDRINGER

I de senere år er arbejdsmiljøet i høj grad blevet psykisk orienteret. Ændringer i erhvervsstrukturen giver større fokus på menneskelige relationer (pleje, pasning, pædagogik, psykologi) og på vidensarbejde (psykologi, medicin, forskning, innovation). Undersøgelser viser, at de mest videnstunge velfærdsstatslige jobfunktioner også er de mest stressbelastede. Psykisk arbejdsmiljø presser sig altså på som relevant begreb, men udfordrer samtidig de modeller, vi kender fra det fysiske arbejdsmiljø.

Det psykiske arbejdsmiljøet bor ikke i fysiske faktorer, men i perceptioner og sociale relationer. Fra dygtige kausalt orienterede forskere kan vi lære at være varsomme med at drage kausale slutninger i en situation, hvor 'uafhængige' variable i virkeligheden er led i interaktive, systemiske og dynamiske sammenhænge. Det er derfor utilstrækkeligt at operere med uafhængige variable, hvis man ønsker at holde ledere og medarbejdere fast på deres ansvar for skabelsen af det arbejdsmiljø, man teoretisk ved, de selv er involveret i.

Valget af metode sker ikke forud for forståelsen af feltets konstitution, men er en funktion af og en respons på brydningerne i feltet. Vi valgte et mixed methods-design og overlod styringen af hvert kapitel i bogen til flere paradigmer på skift. Det var en spændende proces, men også hård, fordi vi konstant måtte vælge mellem flere veje i organiseringen af stoffet.

BEVÆGELSER I TERRÆNET

Vi fortsætter nu publiceringer på projektet, primært i forhold til modus 1, hvor man må vide, hvilket felt man skriver til. Samtidig er projektets idé og gevinst en kombination af viden fra flere felter. Vi må knytte an til eksisterende vidensproduktion for at blive forstået, men også koble til noget nyt.

Lige nu reagerer forskellige parter ud fra hver deres interessekonfigurationer på vores publikationer, fra Mandag Morgen til fagbevægelsen. Vi er også glade for, at bogen stadig er varm fra trykpressen, netop som Moderniseringsstyrelsen rykker med sit seneste initiativ om resultatmålinger. Der sker noget i terrænet, som gør det spændende at blive der et stykke tid endnu. ♦

Dahler-
Larsen

LÆS MERE

Peter Dahler-Larsen & Signe Pihl-Thingvad. (2014). Resultatmålinger og stress. Syddansk Universitetsforlag.

Du kan læse mere om resultatmålinger og evaluering på creme.polsci.ku.dk

"DU HAR MENSTRUATION I HJERNEN, KLAMME SO!"

Er det et udtryk for sexismen eller selvrensensur, når kvinder 100 år efter indførelsen af den fulde valgret stadig er i undertal i den offentlige debat?

Af Katrine Bundgaard Schow Madsen

Med en kvindelig statsminister ved roret synes det demokratiske ligestillingsprojekt anno 1915 at have nået sit endemål. Kvinder kom, de så, de sejrede.

Alligevel kan der siges at være noget råddent i Danmarks rige. *Meningsdanner, politiker og debattør* er fortsat mandsdominerede titler, og ifølge en optælling fra Politiken i 2012 var 72 procent af deres modtagne debatindlæg, kronikker og politiske analyser skrevet af mænd.

Kigger man derimod på uddannelsesstatistikkerne, tyder det ikke ligefrem på, at moderne kvinder mangler et oplyst grundlag for at kunne deltage i debatten. Så hvorfor forholder kvinderne sig stadig tavse?

"SØDE, LILLE SKAT..."

Sexistiske under- og overtoner, nedladende tale og en generel hård debatjargon er blevet nævnt som årsag til, at kvinder i mindre grad end mænd stiller sig på ølkassen og taler deres sag. I efteråret 2014 viste DR's programserie *Ti stille, kvinde*, hvordan kvindelige debattører, professorer og politikere betaler en høj pris for deres ytringer.

Hvad enten de medvirkende havde modtaget harske Facebook-kommentarer eller deciderede voldtægts-trusler, var det et generelt fællestræk, at tilsviningerne ofte var relateret til deres køn. Som seer blev man efterladt med den deprimerende konklusion, at kvindelige debattører 100 år efter, at de fik adgang til den demokratiske arena, stadig bliver vurderet på baggrund af det, som sidder mellem deres ben, frem for det, som kommer ud af deres mund.

DEN TAVSE BAGERSTE RÆKKE

Frygten for chikane og sexismen vil uden tvivl kunne forklare en del af spørgsmålet om det tavse køn, og det kræver ikke megen Hal Koch-læsning at forudse konsekvenserne for demokratiet. Men er det ligeledes frygten for chikane, der gør, at det typisk er mandlige studerende, der stiller kritiske spørgsmål til oplægs-holderne ved de faglige arrangementer på CSS? At det

ofte er drengene, der er aktive til forelæsninger og holdundervisningerne, mens der sidder en stribe af lige så kloge piger, der brænder inde med lige så kvalificerede svar, men som af uransagelige årsager tier stille?

"Som seer blev man efterladt med den deprimerende konklusion, at kvindelige debattører 100 år efter, at de fik adgang til den demokratiske arena, stadig bliver vurderet på baggrund af det, som sidder mellem deres ben, frem for det, som kommer ud af deres mund"

- Katrine Bundgaard Schow Madsen

Måske kunne det tænkes, at den allerstørste hindring for reel ligestilling i debatten slet ikke skal findes blandt ubehagelige kommentarer på Facebook, men blandt kvinderne selv?

KVINDE, KEND DIN STEMME

Om det er den såkaldte Flinkeskole, rester af traditionelle kønsroller i børneopdragelsen eller en særlig kvindelig jantelov, der ligger til grund for kvinders offentlige tavshed, kan der være mange holdninger til. At gøre sin mening offentlig handler om at tage en chance, velvidende at der kan blive sendt rådne tomater ens vej. For 100 år siden var der en række kvinder (og mænd), der gjorde netop det, og hvis deres mission skal fuldendes, bør man måske begynde at øve sig i at gå planken ud og åbne munden. Øvelse gør som bekendt mester(inde), og hvis morgendagens debat skal udgøres af flere med dobbelte X-kromosomer, kræver det en træning af stemmebåndet. Hvad enten det sker i form af et læserbrev eller til et oplæg i Bygning 35, gavner det wwikke kun den enkelte. Det vil også være en solid, omend skjult, langefinger til de neandertalere, der mener, at en kvinde i debatten kalder på et verbalt klap bagi. Det skylder vi næsten de kvinder, der tidligere har kæmpet for vores ret til at blive hørt. ♦

TAG STILLING!

Bliv **GRATIS** studiemedlem i CA

// Brug CA, mens du studerer.
Få opdateret CV, bliv bedre til LinkedIn,
mød virksomheder m.m. Så er du klar
til den dag, du skal ud og søge job!”

Josefine,
Cand.merc.aud
og CA-medlem

MED ET STUDIEMEDLEMSKAB FÅR DU:

En karrierepartner, der kender dig og dit fagområde rigtig godt

- Kurser i fx Excel, InDesign og Time Management.
- Rådgivning i at skrive det gode CV og ansøgning – også til studiejobbet.
- CA Advokathjælp, hvor du bl.a. kan få hjælp til kontraktgennemgang.

En økonomisk forsikring efter studiet

Du kan få 14.690 kr. i dagpenge, hvis du skulle stå uden job efter studiet.

Læs mere, og meld dig ind på studiemedlem.dk

KARRIEREPARTNER OG A-KASSE
FOR HØJTUDDANNEDE I ERHVERVSLIVET

VED REDAKTIONENS CHEFKVÆRLANT(ER) - TEGNINGER AF NANNA HONORÉ

DØDSSYNDER

1. TASTATURTUMPEN

... tror, at Mac-tastaturet er en usmurt Hermes 3000-skrivemaskine fra midten af det forrige århundrede. Lad nu være med det.

2. ANKOMSTABEN

... har endnu til gode at fatte, at ikke kun læsningen skal foregå i ro og mag. Tasken. Bøgerne. Drikkedunken. Dig selv. Det støjer alt sammen.

3. GULERODSGNASKEREN

Der er en særlig plads i Helvede til den, der mener, at læsesalen er et oplagt sted at spise gulerod. Punktum.

4. STILLETSTRIGLEN

.... også kaldet PartnerMed-Niveau-typen. Forveksler læsesalen med en datingcentral. Nej, det er ikke et oplagt sted at promenerer med dine højhælede sko.

5. PARFUMEFINKEN

Parfume stammer fra det franske ord pare-fumier, der etymologisk set betyder 'det, der dækker lorten'. Det siger alt om rette vedkommende.

PÅ LÆSESALEN

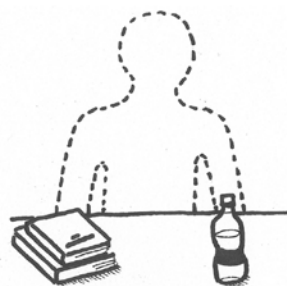
6. STØNNEREN

... du trækker vejret som Darth Vader, når du hører følsom indierock i dine Marshall-headphones. Tag dem nu af for pokker!

7. VIBRATORTORSKEN

Er "brrr" og "du-pi-li-dup" monstro begge to, røvirriterende lyde? Modsat alt andet i statskundskaben er svaret entydigt - og ja!

9. DEN USYNLIGE

Din bog ligger dér, men du er væk og har været det den sidste time. Det er sent i november og ret nederen.

8. SOLEN

Min madpakke lugter surt, man kan skære i luften, og du, kære sol, vidner om, at verden er et rart sted. Udenfor, altså.

10. LANGGABEREN

Det smitter, og jeg sidder lige og hjerneflexer fuggin' EU-ret.

BYGNINGEN MED DE BRUDTE MØNSTRE

Bygning 35 vandt i 2014 prisen for bedste nybyggeri i Københavns Kommune. Men hvilke tanker ligger der bag bygningen, og hvorfor er den trappe så voldsomt besværlig at gå på? MED ANDRE ORD har mødt bygherren og arkitekten bag CSS' nyeste bygning.

Af Thor Bjørn Andersen

Ejendomsselskabet Jeudan ejer Kommunehospitalet, men selskabet er dog ikke frit stillet til at bygge hvad som helst på grunden, da området er fredet. Da CSS skulle udvides med Bygning 35, blev der derfor stillet tre krav fra Center for Bydesign til opførelsen: (1) Bygningen skulle være et rektangel med nogle på forhånd fastlagte dimensioner, (2) taget skulle være i sort skiffer, og (3) facaden skulle mures med gule og røde sten.

MED ANDRE ORD har mødt en af hovedarkitekterne bag den nye bygning. Han hedder Steen Gissel, og vi lægger ud med et spørgsmål om, hvilke overordnede tanker der ligger bag udformningen.

”Vi har gerne villet bygge noget nyt, der ikke bare skulle ligne Kommunehospitalet, men som samtidig også skulle passe ind i de arkitektoniske omgivelser,” lyder svaret. Gissel fortæller videre, at man gerne ville bryde med de eksisterende mønstre på matriklen og derved adskille den nye bygning fra den gamle.

35 SKAL VÆRE NYT – MEN IKKE FIMSET

Det nye skal bryde med det gamle, men er det ikke bare et udtryk for arkitektsnobberi, at man gerne vil skille sig ud bare for at gøre det? Gissel er ikke enig:

”For mig handler det om ærlighed. Når man kommer ind i den nye bygning, skal den også fremstå som en

ny bygning. Det ville være kunstigt, hvis vi blot havde kopieret den gamle byggestil.”

Da en stor del af Bygning 35 ligger under jorden, kan man nemt miste orienteringen, når man opholder sig i den. Det har derfor været vigtigt for arkitekterne at være ærlige omkring, hvor i bygningen man befinder sig. Det har de gjort ved at bruge forskellige materialer og former. Som et eksempel forklarer Steen Gissel, at alle pillerne under jorden, som står uden for selve bygningen, er runde, mens dem, der står under, er firkantede. Ydermere har arkitekterne også fremhævet forskellen ved, at stolene i den største af forelæsnings-salene er malet sorte i modsætning til stolene i de to andre forelæsningsale, som ikke er malet, og hvor træet stadig er synligt.

Om materialerne forklarer Steen Gissel yderligere:

”Da en stor del af bygningen er under jorden, skal materialerne ikke være så fimsede. Der må gerne være synligt beton og træ og ikke så mange af alle de gipsplader, man ellers ser over det hele.”

Et andet ikke-feminint materiale, hvis man ellers tør bruge denne betegnelse, er stenene. I modsætning til facaden på det oprindelige Kommunehospital er stenene her vendt på højkant, og de er ikke lagt efter et fast mønster. Man kan næsten sige, at facademønstret er fremkommet efter et princip om tilfældig udvæl-

gelse. Dette skal forstås på den måde, at Steen Gissel har lavet nogle fire meter lange stokke med fire sider. På hver af de fire sider var der et unikt mønster, og da stenene skulle lægges, tog mureren stokken, drejede den tilfældigt rundt og murede efter det mønster, som siden viste. Et andet gennemgående materiale er glas. Det har arkitekterne valgt for at sikre, at der altid er naturligt lys, så man undgår for megen kælderstemning – og det til trods for, at forelæsningsstallene egentlig ligger i bygningens kælder.

TRAPPER OG STIKKONTAKTER

Siden Bygning 35 blev indviet, har der især været to spørgsmål på de studerendes læber: Hvad sker der lige for de akavede små trin på hovedtrappen til bygningen, og hvorfor er bygningen ikke udstyret med nok stikkontakter?

Ingen af delene var arkitektens ansvar, forklarer Steen Gissel, som henviser os til bygherren Jeudan. Vi sender derfor spørgsmålene videre til Jeudans direktør, Peter Spøer, som fortæller, at trappen er udformet, så den (kun) ét enkelt sted opfylder den såkaldte trappeformel. Det er en formel, der bruges til at udregne længde og højde på trinnene, så de bliver behagelige at gå på. Problemet er bare, at trappen krummer. Det medfører så, at forholdet mellem hvert trin ændres, og at en tur op og ned ad trappen let bliver mindre optimal.

Adspurg om de fraværende stikkontakter svarer Peter Spøer: "Da jeg så tegningerne til forelæsningsstallene, kunne jeg godt se, at der ikke var nok stikkontakter, og vi fordoblede derfor antallet. Men selv efter udvidelsen er vi klar over, at der er for få stikkontakter."

Peter Spøer peger dog på, at det ikke er Jeudan alene, der har bestemt alt, men at det har også været et samarbejde med universitetet og en gruppe studerende.

Hvis man mener, at manglen på strømforsyning i Bygning 35 er udtryk for en forhistorisk byggetilgang, kan det hertil pointeres, at ønsket om at kombinere nutiden med fortiden ironisk nok var noget, som arkitekterne havde for øje. Under udgravningerne af Bygning 35 fandt man en ganske gammel rende – den såkaldte Peymanns Rende fra 1618. Nogle af stenene herfra er blevet brugt som grundsten i det nye byggeri, og man kan spotte disse fortidslevn til højre for caféen.

Derved har Bygning 35 og det resterende Kommunehospital alligevel mere tilfælles, end man umiddelbart skulle tro: Begge steder har man søgt at skabe de bedst mulige studierammer oven på det fundament, som allerede var givet. Så selvom byggeherren og arkitekt umiddelbart havde et ønske om at skabe noget nyt, falder Bygning 35 trods alt ikke helt uden for de bygningsmæssige mønstre på CSS. ♦

BILLEDSTRIE
FØLGER

FOTOREPORTAGE

GENTAGELSER OG MØNSTRE

I denne fotoreportage zoomer vi ind på detaljen. Alt det, vores øjne hviler på i løbet af en dag, er sat sammen af uendeligt mange dele. Men hvad sker der, når man lader hver enkelt del stå for sig selv? Vi har stillet skarpt på Bygning 35.

Tekst og fotos af Thor Bjørn Andersen

DET SKETE!

DEBATTURNERING

Hvad har dyresex, aktiv dødshjælp og Grønland tilfælles? Det var såmænd emner, der alle var oppe at vende ved året debatturnering, som løb af stablen den 20. november i et propfyldt Chr. Hansen Auditorium. Andreas Dinesen løb med sejren og kan nu kalde sig Statskundskabs bedste debattør.

STATS-LIT

Den konservative folketingskandidat og verdensmand, Mads Holger, trak fulde huse, da han indtog CSS med vanlig dekadence, et følge af Konservativ Ungdom samt en opsang til folket om den tabte kultur og den feminiserede folkeskole. Og så nævnte han vist noget om en bog. Vi er ikke helt sikre.

JULEGALLA

Intet efterårssemester uden julegalla. Lige så julefrokost-fesen menuen var (fiskefilet og flæsketeg med masser af tørt brød), lige så festglade var de fremmødte gallaklædte statskundskabere. Årets lanciers var et tilløbsstykke uden lige, og der blev danset ømt og frejdigt til den lyse morgen.

ANDERS FOGH RASMUSSEN

Tidligere statsminister og generalsekretær i NATO, Anders Fogh Rasmussen, gæstede CSS og fortalte, at han lever efter følgende ordsprog: "Speak softly and carry a big stick". Han var så venlig at oversætte for tilhørerne: "Tal sagte, men medbring altid den store kæp". Redaktionen takker for det gode råd.

SAMMENLIGNENDE STATSKUNDSKAB

Det nyoprettede fag, Sammenlignende Statskundskab, oplevede i efterårssemesteret 2014 et meget stort frafald. Deadline for denne udgivelse oprandt, før faget var evalueret fuldt ud. Redaktionen følger selvfølgelig op med kommentarer fra Institutet i næste udgave af MED ANDRE ORD.

NY KANDIDATFORENING

Hvorfor er der kun sammenhold på bacheloren, og hvordan kan kandidatuddannelsen gøres bedre? I efteråret blev der startet en kandidatforening, der tager livtag med sådanne spørgsmål og forsøger at sparke nyt liv og kvalitet i de to sidste år af studierne.

HAR DU LYST TIL AT VÆRE MED I REDAKTIONEN?

.....

MED ANDRE ORD
HOLDER ÅBENT MØDE
FOR ALLE INTERESSEREDE
TORSDAG D. 26/02 KL. 16.00 I LOKALE 4.1.24.

.....

På redaktionen er vi altid på udkig efter nye kræfter. Går du og overvejer, om bladarbejde kunne være noget for dig, så kom forbi vores åbne møde. Her vil vi fortælle om MED ANDRE ORD, foreningens virke, og hvordan man selv kan bidrage til det trykte blad. Vi hilser alt fra skribenter og tegnere over fotografer og layoutere til annoncejægere og praktiske tovholdere velkomne, så vi sammen kan skabe et informativt, skægt og spændende studieblad på Statskundskab.

Vi sørger selvfølgelig for friskbrygget kaffe og snacks.

Vel mødt!

**MED
ANDRE
—ORD—** **MED
ANDRE
—ORD—**

Er du forhindret i at deltage, men ønsker at høre nærmere om MED ANDRE ORD, skal du være hjertens velkommen til at kontakte redaktionen på mail mao@ifs.ku.dk eller gennem vores Facebook-side 'MED ANDRE ORD'

BOGANBEFALING

LIMITED INC

Redaktionen har bedt post.doc Ulrik Pram Gad anbefale en tekst til Instituttets studerende. Valget er faldet på Jacques Derridas 'Limited Inc', som ifølge Gad nok er den mest tilgængelige introduktion til Derridas tænkning, der foreligger fra tænkerens egen hånd.

Ulrik Pram Gad, post.doc. – Center for Advanced Security Theory

MED ANDRE ORD har stillet mig den umulige opgave at anbefale Instituttets studerende én enkelt tekst, som har formet mig som politolog. For 10 år siden var opgaven mindre umulig, da *Tidsskriftet Politik* bad ti forskere introducere ti bøger, der havde haft stor betydning for dem. Ole Wæver var en af disse forskere, og han fremhævede Jacques Derridas *Writing and Difference* som et af værkerne*. Med sig på vejen fik værket bemærkningen: "Not the ideal vacation literature on a beach in Greece".

Han skulle bare være startet et andet sted. For Derrida kan sagtens tages med på stranden. Jeg læste hans bog *Limited Inc* i en hængeskøjle på Sjællands Odde, da jeg i sin tid skrev speciale. *Limited Inc* er en kort bog. Den er morsom på den ondskabsfulde måde – og samtidig nok den mest tilgængelige introduktion til Derridas tænkning, som foreligger fra hans egen hånd. Og det hænger på mange måder sammen:

Bogen har fire dele.

1) Første del består af et kort paper, hvor Derrida præsenterer en radikal læsning af J. L. Austins talehandlingsteori, der er samlet i *How to Do Things with Words*.

2) Dernæst præsenteres læseren for et resumé af en afvisende anmeldelse, som Austins selvudrømte arvtagere, John Searle, forfattede efter udgivelsen af Derridas paper.

3) Og så kommer hovedattraktionen under overskriften *Limited Inc a b c ...*: En sarkastisk gennemhegling af Searles anmeldelse over 26 afsnit, nummererede d-e-f-g-h...x-y-z.

Afsnit d indleder med at dekonstruere Searles person. Det er sjovt, fordi det er så barnligt – og fordi det samtidig er så sprogligt elegant: Hvert personligt angreb

viser sig at formidle en filosofisk pointe. Og det er nyttigt, fordi Derrida åbenbart har følt sig provokeret til for en gangs skyld at skære tingene ud i pap. Han demonstrerer kort sagt sin egen hovedpointe: At man af enhver tekst kan læse desperate forsøg på at afværge konsekvenserne af, at teksten ikke har kontrol – og afsenderen endnu mindre – over, hvordan den bliver forstået. Resultatet er i første omgang en introduktion til Derridas læsning af Austins grundkategorier illokution og perlokution. Den er uomgængelig, hvis man skal forstå Wævers egen udgave af sikkerhedsliggørelsesteorien – og det skal man, uanset om man så vælger at følge dét spor eller i stedet det mere rationalistiske, der følger Searle. Men med i slipstrømmen får man også en forklaring på, hvad det er, Derrida med sin neologisme *différance* vil udpege ved forholdet mellem identitet og forskel; mellem gentagelse og forandring. Og dermed en forklaring på, hvad performativitet er for noget. Og man får en ekspliciteret, praktisk introduktion til, hvad det dekonstruktive greb, Derrida foretager igen og igen i sine tekster, egentlig består i.

4) Afslutningsvis har redaktøren på bogen udfordret Derrida til at reflektere over, hvilke etiske fordringer der bør styre akademiske debatter. Tiltrængt i lyset af den harske tone i *Limited Inc*.

God fornøjelse! ♦

OM BOGEN

Jacques Derrida. (1988). 'Limited Inc'. Evanston, IL: Northwestern University Press.

* Ole Wævers bidrag kom ikke med i den trykte udgave af 'Tidsskriftet Politik', men kan findes på kortlink.dk/fsb4

TEMA

26-37

INDBLIK

MANGLENDE DIVERSITET FOR FODEN AF MAGTENS TINDER

Kig jer omkring. Se på jeres medstuderende. Og læg så mærke til deres hår- og hudfarve. Begge dele er højst sandsynligt i den lyse eller leverpostejsfarvede ende af farveskalaen, og på deres studiekort står der nok nærmere Jens end Jamal.

Af Anders Joensen

Vi har vist alle en intuitiv fornemmelse af, at der ikke er mange studerende med indvandrerbaggrund på Institut for Statskundskab. Det er ikke særlig tit, at man ser piger med tørklæde til forelæsning i Christian Hansen-auditoriet. Men hvorfor er der så få brune ris i statskundskabsposen? Filtrereres de fra ved de grønne porte til CSS? Når man som jeg hedder Anders Joensen og har ophav i det midtsjællandske, kan det være svært at give en god forklaring på, hvorfor så få med anden etnisk herkomst end dansk vælger at studere staten.

Jeg har sat Engin i stævne for at komme nærmere et svar. Engin går i 3.g på Københavns Åbne Gymnasium. Han er søn af kurdiske forældre fra Tyrkiet og kom til Danmark som treårig. Hvis der er én, der kan gøre mig klogere på, hvad der motiverer unge med indvandrerbaggrund i deres studievalg, må det være ham. Som enhver anden god hermeneutiker ville have gjort, præsenterer jeg ham for en af mine fordomme: Hvis man har indvandrerbaggrund, har forældrene mere at skulle have sagt i forhold til et fremtidigt studie, end hvis man er etnisk dansker.

"Jeg kan godt forstå den fordom. Jeg ligger ikke selv under for den, men jeg kan godt forestille mig, at nogen gør det. Det er ikke alle førstegenerationsindvandrere, der selv har haft en god karriere, og de ønsker, at deres børn får bedre muligheder. Derfor blander de sig lidt i deres beslutninger, fordi de vil deres børn det bedste."

"MEN HVAD ER JOBMULIGHEDERNE..."

Engin fortæller mig, at hans forældre tit spørger ham, hvad han vil studere. Han plejer at svare, at hvis snittet er til det, vil han gerne læse statskundskab.

"Når snakken falder på statskundskab, siger min far, at det er også en god uddannelse, men hvad er jobmulighederne? Min far har lidt den klassiske indstilling til uddannelse: Medicin, ingeniørfag og jura – det er gamle fag, og man ved, at hvis man har en af de uddannelser, så vil man typisk klare sig godt."

Selvom Engin gør det meget klart for mig, at hans forældre ikke blander sig i hans uddannelsesvalg, er der ingen tvivl om, at de har en holdning til, hvilke uddannelser der kan give et godt fundament for et fremtidigt liv. Og Engins forældres opfattelse af uddannelse deles af mange nydanske forældre.

"I mange andre lande ved man, at læger og advokater har en god indkomst, og at arbejdsløsheden er lav. Når man siger 'højtuddannet' i Tyrkiet, så er læge, advokat eller ingeniør det første, man tænker på. Det er alment accepteret, og derfor bevæger man sig måske ikke ud i de uddannelser, som man ikke kender så godt."

DE PÆNE MENNESKERS BØRN

I sidste udgave af MED ANDRE ORD pointerede Lars Bo Kaspersen, at vores fornemmeste opgave på Statskundskab er at producere idéer, og at manglende diversitet og ensliggørelse er opfindsomhedens fjender. Men hvis vi for et øjeblik leger, at vi er for konforme på de socioøkonomiske parametre, hvilke konsekvenser har det så? Og hvordan mon det er at læse Statskundskab på Københavns Universitet, når man har indvandrerbaggrund? Det kan Amin nok hjælpe mig med at forstå. Han arbejder i øjeblikket på sit speciale på Statskundskab og har indvilliget i at mødes til en snak om sine oplevelser på studiet. Da talen falder på studiestart, beskriver han det som et kulturchok:

TEMA: HVEM ER VI PÅ STATSKUNDSKAB?

”Jeg kan tydeligt huske, at jeg fik et chok, da jeg oplevede, hvordan man snakkede til hinanden. Måden man agerede på, talte på, de sociale koder – det kunne jeg slet ikke finde ud af. Det var ikke, fordi jeg blev behandlet dårligt, men alt handlede om det, man havde til fælles, og jeg har bare ikke så meget til fælles med folk her. Det var meget ekskluderende.”

”Mens de på overfladen gav udtryk for at være inkluderende, så rendte de rundt i Karl Marx-T-shirts og var nogle totale idioter”

- Amin, statskundskabsstuderende

Nu, hvor der er åbnet for posen med frustrationer, griber Amin muligheden for at give de venstreorienterede idealister en breddside:

”Der var folk fra mit hold, der var vildt søde, når vi arbejdede sammen, men når de så mig i Kommunen eller til fester, så kendte de mig ikke. Det blev jeg virkelig skuffet over. Især fordi mange af dem var meget venstreorienterede, og mens de på overfladen gav udtryk for at være inkluderende, så rendte de rundt i Karl Marx-T-shirts og var nogle totale idioter.”

ETNICITET, ELLER?

Da jeg beder ham om at karakterisere sammensætningen af studerende på Statskundskab, griner han og siger, at det kan man tale i om i timevis. Amin lurer hurtigt, at jeg fisker efter den etniske sammensætning.

”Det er faktisk en af de primære årsager til, at jeg gerne ville stille op til interviewet med dig. For jeg synes faktisk, at skellet går meget mere på socioøkonomiske forhold end på etnicitet. Men de ting følger jo også hinanden langt hen ad vejen.” Han forsætter:

”Jeg var den eneste med anden etnisk baggrund end dansk på hele min årgang. Men jeg var også den eneste på mit hold, der var vokset op på Vestegnen. Nærmest alle andre var vokset op nord for København.”

Amin gør det klart for mig, at han finder fordeling af studerende på Statskundskab meget skæv, men uanset hvor meget jeg prøver at dreje samtalen hen på etnicitet, finder han det mere relevant at tale om andre aspekter af den sociale skævvridning – nemlig de studerendes

forældres uddannelse og deres opvækst nord for København. Han giver mig sit bud på implikationerne af, at vi på Statskundskab er så ens. Sat på spidsen, som han selv siger.

”Hvis du er vokset op i Hørsholm, er det ikke et særligt repræsentativt udsnit af befolkningen, som du har mødt i det daglige. Og hvis du læser her, så møder du for det meste kun mennesker med samme baggrund som dig, og det samme gør sig gældende, når du engang bliver ansat i forvaltningen. Det er problematisk kun at omgås folk som dig selv, fordi du som embedsmand er lægen, der skal opdage symptomer på samfundssygdomme og behandle dem. Det kan være svært at have blik for alle symptomerne, hvis du kun omgås folk med samme forudsætninger som dig selv.”

”Det er problematisk kun at omgås folk som dig selv, fordi du som embedsmand er lægen, der skal opdage symptomer på samfundssygdomme og behandle dem. Det kan være svært at have blik for alle symptomerne, hvis du kun omgås folk med samme forudsætninger som dig selv”

- Amin, statskundskabsstuderende

Meget i tråd med Lars Bo Kaspersens bekymring omkring konformiteten på Statskundskab påpeger Amin, at vi risikerer at miste det bredere samfundsperspektiv, hvis vi i vores uddannelsesliv kun møder folk med samme livsanskuelser som os selv.

Engin og Amin har gjort mig lidt klogere på, hvorfor der ikke er nogen piger med tørklæde i Christian Hansen. Og jeg bliver oprigtig talt bekymret for, at vores selvdråbte kritiske sans mister brodden, når vores ophav snarere er Vedbæk end Vestegnen – eller Vestbredden for den sags skyld. I stedet for at være lægen, der skal behandle dysfunktioner i samfundet, risikerer vi selv at blive roden til sygdommene. ♦

Amin er et opdigtet navn. Hans rigtige navn er redaktionen bekendt.

ELSK LEDELSEN OG DINE MEDSTUDERENDE, SOM DU ELSKER DIG SELV

MELLEM JESUS & JACQUES D

På Statskundskab er der fællesskaber omkring alt mellem himmel og jord. Også et for dem, der vil samles om kærligheden til Herren med stort H. MED ANDRE ORD fik kigget både opad og indad, da vi var til æbleskiver og fællesbøn hos Kristeligt Forbund for Studerende.

Af Katrine Bundgaard Schow Madsen

Det er en torsdag formiddag i december. Vejret er gråt, eksaminerne står for døren, og der er kun riskiks tilbage i Kommunen. På det, der umiddelbart kunne virke som endnu en triviell torsdag, indtræffer der dog en begivenhed af en anden (himmelsk) dimension: I dag afholdes det månedlige møde i CSS-afdelingen for Kristeligt Forbund for Studerende (KFS) – en forening for kristne studerende over hele lande.

Umiddelbart kunne man mene, at et kristent fællesskab på det samfundsvidenskabelige fakultet ikke ligefrem skriger sin åbenlyshed til himlen. Et sted, hvor det indgår i pensum, at menneskets handlinger enten er egen-nyttmaksimerende eller socialt betingede, udgør KFS måske den mest alternative forening. Af den grund har jeg sat mig for at undersøge, hvordan man på en enkelt time forener kirke med kommunehospital.

DEN SALIGE STILHED

I dagens anledning er lokale 2.0.40 blevet omdannet fra indelukket grupperum til et åndeligt åndehul for medlemmerne af foreningen. På tavlen kan der endnu øjnes

kridt efter den forrige gruppe af studerende, og selvom den lukkede dør ikke helt formår at holde den højlydte summen fra gangen ude, er der en ro i lokalet, som er ulig nogen anden på fakultetet. Hvor der normalvis plejer at ligge et virvar af computere, kompendier og kaffe, er det nu en læderindbunden Bibel og nogle lune æbleskiver, som optager bordet.

”Vi håber da, at flere af vores medstuderende, som vi jo holder af, må lære Jesus at kende. Det, tror jeg, er det bedste, der kan ske for mennesket” – Anton Braüner, statskundskabsstuderende

Pladsen er trang, og der skal hentes ekstra stole ind i flere omgange. Vi er otte mennesker i lokalet. Enhver fordom, man kunne have om, at kristne unge klæder sig efter temaet kysk & konservativ, bliver hurtigt gjort til skamme: Der er både hornbriller, piercinger og fuldskæg til stede i lokalet.

TEMA: HVEM ER VI PÅ STATSKUNDSKAB?

Efter at der er blevet delt et par praktiske informationer omkring foreningen, bliver mødets egentlige seance indledt med, at et medlem læser et tekststykke højt fra Det Gamle Testamente. I forlængelse heraf fortæller oplæseren om sine tanker om netop dette stykke, og en sagte eftertænksomhed lægger sig over lokalet.

Vi sidder alle i stilhed og lytter. Men modsat mange andre sociale arrangementer på CSS er tavsheden ikke pinlig i dette selskab. Den synes i højere grad at være nødvendig for, at man virkelig kan tage ordene ind og for alvor tænke over dem. Og det er måske på dette punkt, at KFS synes at adskille sig mest fra andre fællesskaber på studiet: Her er der plads til at tale om og tænke over de emner, der rækker længere op i himlen end Kommunehospitalets kuppel.

EN ÅNDELIG BRO

Selvom den kristne samtale udgør en væsentlig drivkraft bag Kristeligt Forbund for Studerende, er et af foreningens hovedformål også at 'hjælpe de kristne på studiestederne'. Dette kan dog fremkalde en smule undren, for er de danske universiteter virkelig så religiønsfjendtlige, at der er brug for reel hjælp til de kristne studerende? Er det så svært som kristen statskundskaber at forene Gud med Gadamer og Helligånden med Honneth?

Ifølge Anton Bräuner, en 5. semesterstuderende og flittig KFS-gænger, kan livet som studerende og kristen sagtens forenes. Men KFS kan alligevel hjælpe med at bygge bro mellem disse to sfærer:

"Vi ønsker at være kristne i hele vores liv – også når vi er på universitetet," fortæller han.

"Vi ønsker at være kristne i hele vores liv – også når vi er på universitetet" – Anton Bräuner, statskundskabsstuderende

Det er samtidigt en hjælp til de kristne studerende, at KFS er et forum, hvor man kan tro på én sandhed, hvilket pensum på Statskundskab ikke altid lægger op. Selvom Anton understreger, at hovedparten af undervisningen fint kan forenes med troen på Gud, kan der alligevel forekomme visse brydninger. Dette var særligt præsent for ham i faget *Videnskabsteori og metodologi* på 1. semester, hvor meget af pensum netop forkaster idéen om sand viden.

Disse udfordringer, påpeger Anton, bliver ofte diskuteret i foreningen, og det er især herigennem, at det kristne fællesskab på CSS finder sin eksistensberettigelse.

Selvom den kristne forening udgør en lille skare, er det på ingen måde et lukket fællesskab. Tværtimod. Foreningen afholder regelmæssigt arrangementer på landets universiteter, herunder et oplæg på CSS i uge 10, som har til formål at videregive evangeliets budskab og skabe dialog om kristendommen. Det er dog ikke et ønske om direkte at konvertere studerende, der driver disse oplæg, men derimod det oprigtige ønske om at ville det bedste for andre.

"Vi håber da, at flere af vores medstuderende, som vi jo holder af, må lære Jesus at kende," fortæller Anton. "Det, tror jeg, er det bedste, der kan ske for mennesket."

"HERRE, TAK FOR..."

Det er nu blevet tid til at gå videre til fællesbønnen. Der bliver spurgt ud i lokalet, om der er noget særligt, som vi skal bede for og vise taknemmelighed for i dag. Til at starte med er det meget jordnære sager, der bliver budt ind med: at en betændelse snart må gå over, og at en forestående julefrokost må forløbe godt. Hurtigt begynder bønnerne i højere grad at dreje sig om alle andre end dem, som er til stede i lokalet. Der bliver bedt for, at en tilskadekommet studiekammerat må komme sig, og at ens medstuderende må klare sig igennem den hårde eksamenstid. Der ytres håb om, at Guds kærlighed også må komme til dem, som endnu ikke kender Ham. Og så bedes der for fakultets bestyrelse, ledelse og de ansatte om, at de må få den nødvendige visdom til at træffe de rette beslutninger. Hver enkelt bøn bliver fremsagt med en sådan nænsomhed og oprigtighed, at det er svært ikke at kære KFS som studiets mest sympatiske forening.

Der bliver også udtrykt taknemmelighed over undertegnedes tilstedeværelse, hvilket efterlader mig lige dele beæret og akavet. Det er samtidigt svært ikke at vende blikket indad, og pludselig har jeg ubehageligt svært ved at huske, hvornår jeg sidst har vist oprigtig taknemmelighed over for noget i mit eget liv.

Mens der endnu bliver sendt himmelske tanker ud i verden, banker det på døren, og en ny gruppe gør krav på lokalet. En time er gået, der bliver pakket sammen, og efter en hurtig afsked tømmes lokalet. I takt med at KFS-medlemmerne igen forsvinder ud i mængden af studerende, bliver det tydeligt, at der alligevel er højere til loftet på CSS, end man umiddelbart tror. ♦

RUNDSPØRGE PÅ CSS

FORDOMME OM STATSKUNDSKABERE

Vi har spurgt andre studerende på Kommunehospitalet, hvilke tanker de egentlig gør sig om en stud.scient.pol.

Af Mathias Knudsen & Frederikke Held Berg

ØKONOMI

"Statskundskabsuddannelsen er kun i live, fordi økonomerne ikke lærer at skrive, således at statskundskaberne fungerer som vores oversættelse."

"På Statskundskab har man en ophøjet tilgang til forelæserne. Hvis de er filosofiske, så falder pigerne i svime."

"Enhver statskundskaber med respekt for sig selv får rejsning ved tanken om et job i Bruxelles."

ANTROPOLOGI

"Alle statskundskabere er på Tinder eller har i hvert fald været det på et tidspunkt."

"Når man læser statskundskab, så tror man, at man kan score folk, alene fordi man er statskundskaber - og selvom det ikke er muligt, så skal det nok blive forsøgt alligevel!"

"Statskundskabere er glade for at danse, når de er til fredagsbar, men de vil allerhelst stå i hjørnet og se seje ud, så coolnessen dyrkes."

FOLKESUNDHEDSVIDENSKAB

"Man tager en holdning bare for at have den som statskundskaber - også selvom man ikke aner noget om det emne, det drejer sig om."

"Statskundskabere elsker at sige, at de læser statskundskab. De synes, det lyder vildt godt."

"På Statskundskab er pigerne de kloge, og mændene er de højtråbende."

PSYKOLOGI

"Statskundskabere er sådan lidt hipsters, men deres hipsterskjorter er selvfølgelig fra Jack & Jones."

"Man kan godt lidt komme til at tænke 'adr' om Statskundskab, men nok mest fordi man er en lille smule misundelig."

"Hvis ikke man har fået job i Udenrigsministeriet eller Finansministeriet, inden man afslutter sin bachelor i statskundskab, så er man lidt en taber."

SOCIOLOGI

"Statskundskabere er de der typer, der var elevrådsformænd, og som bare altid ville være med i alt."

"Når statskundskabere er til forelæsninger sidder de ikke på Facebook, men derimod på Politiken og Information."

"Alle statskundskabere er Radikale, og der er absolut ingen DF'ere." ♦

TEMA: HVEM ER VI PÅ STATSKUNDSKAB?

UNIVERSITY OF COPENHAGEN FROM AN AMERICAN PERSPECTIVE

By Nick Monfeli

The first thing that struck me as I pulled up at the CSS campus for class in September, with my bike bouncing over cobblestones along the walls of the old Kommunehospitalet, was age. The University of Copenhagen has existed since 1479, a time when my home university, the University of Wisconsin in the United States, was still forests and Native American burial grounds. It would take another 400 years for any academic buildings to be constructed, and this difference of almost half a millennia resonated in my mind as I watched students file through the main doors.

It imparted a sense of responsibility upon me that I must take full advantage of my opportunities, for my experiences here were hundreds of years in the making. In September, I faced a steep learning curve to do just that, for while I've learned how to thrive academically back home, here in Copenhagen it was like starting from scratch, with new course structures and policies. In Wisconsin, classes are typically taught in 50 or 75 minute blocks, and in an average day you will have two to four classes, which meet multiple times a week. This means that a day without class is something some students never see, while here I only have class three days a week.

Students back home also never see a course description that doesn't include attendance as a portion of their grade. I'm used to having weekly assignments, midterm exams, final exams, and participation all amounting to my final score. It frequently feels overwhelming, and being told that my grade would come out of a single assignment here at KU was liberating. I felt I had more time to appreciate other aspects of the university and experience more of what Copenhagen has to offer, while also getting settled in and making new friends.

In this regard I felt well-prepared by the university, with only a few reservations. The mentor program and language course helped me find my bearings, and through friends I met and friends of theirs, I quickly found myself organizing trips and football matches with Danes and other internationals. My professors also seemed well aware of the importance of communication bet

Nick Monfeli

ween students, and worked to facilitate class discussion to ensure we got to know each other.

However, as we did just that, one issue became clear: we had all struggled to find housing. Students, myself included, arrived in Copenhagen unsure of where we'd be sleeping, and this made the process of adjusting to life in a new city all the more difficult. Many students felt abandoned by the Housing Foundation and the university, and they were forced to spend their first days or weeks in Copenhagen under a constant cloud of uncertainty.

I and many others found ourselves saved by the kindness of our fellow students, who took us in and helped us look. This welcoming student community of Danes and internationals was something I did not expect. I planned to experience Danish culture while living in Denmark, but I never considered the incredible mix of nations that would be represented at KU, nor how close we would all become.

As I've met these students from around the world, we've not only learned about our backgrounds, but also how they're connected, how we're similar despite our differences, and our shared experiences are something I will carry with me forever. I've always possessed a passion for culture, but now when I return home it will be with a spirit renewed, with new destinations on my map and old friends to visit when I get there. ♦

INTERVIEW MED BJØRN NØRGAARD

KRITIKKEN DER FORSVANDT

Politikerne har glemt kunsten, og kulturen har glemt kritikken. MED ANDRE ORD har mødt Bjørn Nørgaard for at diskutere kunstens røst i den politiske sfære.

Af Rebecca Elisabeth Mølsted Aatoft

"I det gamle Kina blev embedsmændene valgt ud fra, hvem der skrev de bedste digte," siger Bjørn Nørgaard, mens han låser døren op til sit atelier på Frederikholms Kanal. Jeg besøger ham for at undersøge, hvad vi på tankefabrikken Statskundskab kan lære af kunstneren i en krisetid, hvor de humanistiske værdier ikke er øverst på dagsordenen. Bjørn Nørgaard er især kendt for sin opsigtsvækkende aktion *Hesteofringen* fra 1970. Derudover har han medvirket til skabelsen af de kongelige gobeliner, og på Folkemødet 2013 fremførte han en kritisk kabaret om nødvendighedens politik sammen med filosofen Arno Victor og økonomen Christen Sørensen. Den vakte så stor forargelse hos Margrethe Vestager og andre regeringsmedlemmer, at de ganske enkelt udvandrede under forestillingen. Da jeg kommer ind, bliver jeg placeret på en stol, mens Bjørn Nørgaard hælder te op i små tekopper, han har medbragt fra en af sine mange rejser til Kina.

"I Kina udvider de humaniora, for de ved godt, at det ikke er de samme mennesker, der producerer og udvikler nye produkter." Bjørn Nørgaard snakker videre om kunsten i en bred forstand:

"Kunst er de discipliner, der primært tænker værdier i samfundet intuitivt og sekundært tænker evidensbaseret. Kunsten har spillet en stor rolle i det moderne samfund blandt andet i kraft af oplysningsfilosofien, der præger hele vores måde at tænke demokrati på. Velfærdssamfundet i Danmark er også opstået med rødder i kunsten, hvor andelsbevægelsen havde en åndelig ballast i Grundtvig og arbejderbevægelsen i Bomholt."

Ifølge Bjørn Nørgaard ser vi i nutidens politik, at kunsten afkobles fra det politiske.

"Hele den kulturelle dimension, der var en ligeværdig del i vores måde at tænke samfundet på, er langsomt forsvundet. Jeg sidder i bestyrelsen på Thorvaldsens Museum, hvor politikerne nu trækker sig. De trækker sig væk fra det direkte møde med kunsten og lægger

dermed kunsten væk fra det politiske niveau. Kunstfondens Repræsentantfællesskab er nedlagt. Der sad repræsentanter fra de partier, der sad i Finansudvalget, og diskuterede med kunstnerne, hvordan kunst og samfund skulle møde hinanden. Magthaverne mener nu, at politik kun handler om at kontrollere statens udgifter og om at maksimere udbyttet. Derfor er Finansministeriet det eneste ministerium i dag. Man kan ikke gennemføre noget politisk, uden det er beregnet i Finansministeriet. Jeg mener ikke, man skal kunne vedtage noget, uden at det er beregnet i Kulturministeriet. Vi skal kende de kulturelle konsekvenser af de beslutninger, der træffes. Hvis man udelukkende træffer beslutninger ud fra økonomiske parametre, kan det få katastrofale følger for, hvordan samfundet udvikler sig. Det er det, man gør i dag. Kulturen er blevet en unødigt omkostning, vi skal skære væk."

- Har det ikke altid været politikernes opgave at omfordele og styre statens udgifter, hvad enten vi kan lide det eller ej?

"Det begyndte med Anders Fogh. Han sagde 'lyt ikke til smagsdommerne, vi kan selv.' Denne totale mangel på respekt for fagkundskab og for, at der er nogen, der ved mere end andre, betyder, at kritikken afskaffes. Politikerne sidder i dag og vedtager, at to plus to er fem, fordi der ikke længere er nogen til at kritisere dem. Kritikken er ikke længere legitim. Man anser kritikere for at være nogle bagstræberiske typer, der ikke har forstået fremskridtet. Det er en katastrofe. Kritikken er grundstenen i demokratiet, som bygger på frie og uafhængige institutioner og akademier, hvor der udvikles nye værdier, som ikke nødvendigvis er i overensstemmelse med magthavernes. Vi har som samfund glemt at skabe disse værdier. Vi har glemt kritikken."

- Er vi blevet for autoritetstro?

"Jeg tror ikke, at vi er blevet for autoritetstro. I 60'erne skete der en række opgør – mange af dem var mere eller mindre heldige. I 70'erne kom marxisterne, som var

TEMA: HVEM ER VI PÅ STATSKUNDSKAB?

Bjørn Nørgaard i sit atelier på Frederikholms kanal.

systemtænkere. De var i høj grad generalister. Det er denne generalisttankegang, der har overlevet, desværre. De mennesker, der bestemmer i ministerierne, er jo ikke fagfolk, de er generalister. Generalister bryder sig ikke om folk, der ved, hvad de taler om, for de er besværlige. Så kan generalisten ikke komme med sin struktur. En generalist tror jo, at man kan lave nogle generelle strukturer, hvor strukturen i sig selv er i stand til at svare på problemerne. Det er folk, der har gået på ledelseskurser og lært ledelsesteorier, som mener, at

ledelsesteorien alene kan skabe en højere kvalitet og et bedre udbytte. Det mener de absolut, selvom de ikke aner noget om den virkelighed, de administrerer. Problemet er ikke, at vi er blevet for autoritetstro. Problemet er, at vi ikke respekterer fagkundskab og den kritik, fagkundskaben kan komme med.”

- Hvordan bliver vi bedre generalister, der er i stand til at videreføre en kulturel arv uden at ødelægge den med vores strukturer?

”Vi skal se på oplysningstiden og på de værdier, der gjorde Vesteuropa til en dynamisk kultur. Begrebet ’kritik’ opstår i oplysningstiden. Hvis den kritiske diskussion går i stå, fordi man politisk ikke gider høre på, hvad der bliver sagt og regner det for en overflødig omkostning, går kulturen i stå. Grunden til, at vi har det samfund, vi har i dag, er Grundtvig, Kierkegaard, H.C. Andersen og H.C. Ørsted. Hele vores prægning af, hvem vi er, har vi fået fra kunsten. Hvis man ikke tager kunsten ind igen som en del af den politiske værdiskabelse, får man ikke skabt et billede af den fremtid, vi skal have. Hvis ikke vi har en vision om, hvordan fremtiden skal se ud, kommer vi aldrig nogen steder hen.”

- Men oplysningstiden er jo udsprunget af renæssancemennesket, der havde ultimativ dannelse. Har vi måske mistet den dannelse, det kræver at komme med kritik?

”Det er klart, at den kritik, vi skal diskutere, ikke er den, vi havde i oplysningstiden. Vi er nødt til at udvikle et kritisk begreb, som udspringer af den realitet, vi har nu. Det er det, I skal på Statskundskab, og det er det, kunstneren skal. Renæssancemennesket er ikke muligt længere, for dengang kunne et kvikt hoved overskue en større mængde af den samlede viden i verden, end det er tilfældet i dag. Vi skal udvikle nogle nye fælles begreber, som kan danne baggrund for kritikken, ligesom man i oplysningstiden skabte encyklopædien for at danne en fælles referenceramme. Det kan kunsten bidrage til. Kunst og økonomi skal komplimentært give samfundet en ny vision.” ♦

FIRE TYPER DU SKAL LØBE FRA TIL KOMMUNEFEST

Uanset anledningen, så er deltagelse i Kommunefester ikke uden risici. Vi bringer her de fire farligste typer, du kan risikere at løbe ind, og hvem ved – måske kan du genkende lidt af dig selv i beskrivelserne.

Af Bjørn Ubbe Ebbesen

#1: NASSEREN

Enten ser du ham for sent, eller også er du for lang tid om at gennemskue ham. Nasseren er en Judas i forklædning, og afhængig af hans promise vil han afsløre sin fordækte dagsorden mere eller mindre subtilt. Der findes således forskellige afarter af Nasseren:

Fest-Nasseren er den famøse festtryger, der har problemer med at erkende sit nikotinmisbrug. Derfor ender Fest-Nasseren gang på gang til fest uden de cigaretter, som hun behøver for at kunne køre håndbajere ned med vellyst. Når du mærker prikket på skulderen og vender dig om for at møde en smuk piges blik, så er det med tydelig skuffelse, at den genkendelige replik rammer dig: "Undskyld, men kan jeg ikke låne en smøg af dig?" Du står ansigt til ansigt med Fest-Nasseren, og for

en rigtig gentleman er der kun én måde at redde sig ud af kniben, nemlig svaret: "Desværre, jeg har lige røget den sidste..."

Den Snedige Nasser er ham, der dunker dig i ryggen i baren og siger, at du ligner én, der lige trænger til 10 shots Fernet. Denne udspekulerede appel, der spiller på Fernets stærke renommé i baren og din egen lyst til at være en del af festen, går typisk lige ind. Først efter fem gibbernakker indser du, at du er gået lige i den store 10-shots-fælde, da du er nødt til at bede Den Snedige Nasser om assistance. Den Snedige Nasser forsøger at undertrykke en gnæggende latter, mens han med hovedet slynger fem gratis shots Fernet i svælget, inden han stamper tre gange i jorden og forsvinder i en røgsky – fy for en skefuld!

#2: MANDESTRIPPEREN

Klokken er typisk omkring 01.30, når Mandestripperen gør sin entré. Ofte har Kommunens standhaftige DJ Pastiche lige scratchet sig igennem fjerde Medina-nummer, da *Twerk It Like Miley* brager ud gennem højtalernerne. Et sted på dansegulvet krydser de to nyttekurver for testosteron og promille hinanden, og i en vanvittig forløsning river en hulbrystet fyr sin sorte T-shirt af for at fejre det utrolige equilibrium, der netop er opstået. Mandestripperen lever hverdagen i anonym forklædning som ham på dit hold, der tager hjem for at læse umiddelbart efter forelæsningsen, men når Kommunen byder op til dans, og bassen begynder at vibrere i gulvet, så afslører dette stærkt berusede og storsvedende mandfolk sin sande identitet.

#3: DEN ANSVARLIGE

Vi kender alle mindst et par stykker af denne type. De er guld værd, og uden dem ville det sociale fællesskab på studiet hænge i en tynd tråd. Den Ansvarlige er den, som trofast møder op på CSS klokken 11 lørdag formiddag for at tørre dit bræk op, mens du hjemme i din seng overvejer selvmord ved hovedpude for at slippe for de bragende tømmermænd, du erhvervede dig aftenen forinden i Kommunen. Men lige så smuk og skøn Den Ansvarlige er, når du er ædru, lige så livstræt en heks anser du vedkommende for at være, når du i en knædyb rødvinbrandert bliver stoppet i at danse cancan med en sjatspand fra baren. Den Ansvarlige er den, der ser klart, hvor alle andre ser dobbelt, og er der noget, som kan sætte en stopper for en god fest, så er det, når nogen forsøger at forhindre én i at eyeballe en Grøn Tuborg.

#4: DJ YOUTUBE

Festen har ikke været længe i gang, før du kan begynde at observere denne særlige type til Kommunefester. Typen fås i forskellige varianter afhængig af musikalsk tilhørsforhold, men navnet for typen er det samme, nemlig DJ Youtube. DJ Youtube kan højst være med til festen i en time, før vedkommende afslører sig selv. Der er jo lige den sang dér, som vi bare skal høre. Straks farer DJ Youtube mod pulten, hvor den altid stabile, kommunale pladevender, DJ Pastiche, må håndtere en højtråbende pige, der insisterer på at høre "den der med ham der... øh, du ved nok!" Og hvorfor så undgå DJ Youtube? Fordi ingen vil associeres med DJ Youtube. Der går endda rygter om, at DJ Pastiche gemmer en sort, læderindbunden notesbog med navnene på alle dem, der gennem tiderne har skreget elendige musikønsker i øret på ham. At blive associeret med personerne i den bog er lig med musikalsk fredløshed – don't go there! ♦

REPLIK

DEN VELFORVALTEDE ALKOHOLKULTUR

På Statskundskab er vi enormt kompetente, når der skal stilles kritiske spørgsmål. Men er vi også enormt kritiske, når der skal drikkes bajere? Kan man sige Statskundskab uden også at høre ekkoet om, at det kan godt blive vildere?

Af Anders Joensen

På Statskundskab er alt til debat – på nær at vi skal være fulde på fredag. Alkoholkulturen er institutionaliseret i det sociale liv og især i vores introforløb. Vores studenterforening Jacques D distribuerer årligt 13.000 liter øl fra Carlsbergs bryggerier til vores fordøjelsessystemer. Tutorernes fodboldhold hedder FK F.E.R.N.E.T. Let's face it – vi har en særdeles velforvaltet alkoholkultur på Statskundskab, og man møder den allerede fra dag ét på champagnerundfarten.

”Let's face it – vi har en særdeles velforvaltet alkoholkultur på Statskundskab, og man møder den allerede fra dag ét på champagnerundfarten” – Anders Joensen

Opremsningen af de faktiske forhold kan virke provokerende, og det understreger blot, at det er en virkelighed, som vi ikke er så gode til at forholde os til. Men hey, jeg skal ikke pege fingre. Jeg nyder da selv at give pensum fingeren, mens jeg hælder ti guldbajere i hal-

sen og slipper svinehunden løs til fredagsbar i Kommunen. Jeg fremviste stolt min ølregning fra rusturen (673 kr.) og modtog anerkendende nik fra mine medtutorer.

Jeg er fuldt ud bevidst om, at jeg selv er en del af alkoholkulturen, og at jeg fører den videre til mine studiekammerater og mine russere. Hvem har ikke behov for at transformere sig til Mick Jagger, om ikke andet så bare et par timer, og glemme alt om Stata og skrivelser?

GULDØL OG PTI-FORELÆSNING

Mandag den 10. november uploadede Jacques D et billede af to førstesemesterstuderende, der fejrede en afleveret skriveøvelse med en guldøl, før de skulle til PTI-forelæsning. Jeg viste billedet til formanden for Jacques D, Mathias Heinze, og spurgte, hvilke idealer man forherliger, når Jacques D lægger et billede som dette på Facebook.

”Det er vigtigt, at der er nogen, der stiller spørgsmålstegn ved det. Det er jo egentlig ment som en joke, men måske er det også mere end det, fordi det godt kan have nogle implikationer, når man giver udtryk for, at det er sådan, vi har det sjovt her,” lyder svaret.

TEMA: HVEM ER VI PÅ STATSKUNDSKAB?

Studerforeningen Jacques D

10. november 2014 · 🌐

Jeg havde tidligere i dag kl 11.30 besøg af to glade og lettede russere fra Colombia. De havde netop afleveret VM-skriveøvelse, og det skulle selvfølgelig fejres. Nu er de til PTI-forelæsning. – sammen med [redacted] og [redacted]

Del

👍 62 personer synes godt om dette.

Skærbillede fra Facebook

Da jeg nævner, at vores studieleder Anders Wivel også har liket billedet fra den 10. november, storgriner Mathias Heinze og udbryder:

”Hvis man kommer udefra og ser, at der står nogen og drikker øl før en forelæsning, og deres studieleder åbenbart synes, at det er sygt sjovt, så vil man nok overveje, om det er et gennemalkoholiseret studie fra top til bund.”

Han mener dog, at vores alkoholforbrug hænger sammen med det stærke sociale studiemiljø. Jo mere man mødes, jo flere chancer har man for at skåle med hinanden:

”Jeg synes ikke, at vi drikker for meget. Vi drikker meget, men det tror jeg også hænger sammen med, at vi bruger meget tid sammen, og at vi fester meget sammen.”

SKÅL FOR SELVKRITIKKEN

Vi er nybagte voksne mennesker, der endeligt er undsluppet teenageårene, hvor velmenende forældre og gymnasierectorer har forsøgt at sætte grænser for vores hunger efter vildskab og rus. Det er ikke min hensigt

at udpege skyldige og ofre for, at alkohol spiller en stor rolle på Statskundskab – det gør den utvivlsomt også på andre studier.

”Hvis man kommer udefra og ser, at der står nogen og drikker øl før en forelæsning, og deres studieleder åbenbart synes, at det er sygt sjovt, så vil man nok overveje, om det er et gennemalkoholiseret studie fra top til bund” – Mathias Heinze

Jeg finder det blot tankevækkende, at et overforbrug af øl synes at være normen her, hvorimod det ses som et tegn på deroute andre steder i samfundet. Vi skal turde være kritiske over for vores egne vaner og ikke blot tage det for givet, at vi skal være fulde på fredag. Skål. ♦

BOGANMENDELSE

FRIHED PÅ FARTEN

Af *Sophie Amalie Weirsøe Fallesen*

En lille bog om et stort begreb. Så enkelt kan bogen *Frihed* af Hans-Jørgen Schanz beskrives. Med Wittgenstein i hånden forsøger Schanz på de knap 52 sider at rense ordet 'frihed' fra de mange nutidige associationer og nå ind til begrebets kerne. For i en verden, hvor det at være fri forbindes med friheden til at ytre sig såvel som med fritgående høns, er en tur igennem Schanz' sproglige vaskemaskine i høj grad tiltrængt.

I forsøget på at gøre det u håndgribelige begreb til en størrelse, vi kan forholde os til, tages læseren med på en sand tidsrejse. Den spæde start findes helt tilbage i antikken med flot selskab af filosofen Platon og ender i vor egen tid med den tidligere selvudnævnte frihedsminister Søren Pind. På denne tidsrejse trækkes der ikke blot ihærdigt på filosofi, men også elementer fra økonomi og religion står i centrum, og den skarpe læser vil hurtigt blive bevidst om, at uanset hvor meget Schanz skurer og skrubber, vil en endegyldig definition af frihed nok forblive et uopnåeligt mål. Men hvorfor overhovedet så læse bogen? Det simple svar er, at bogen kan bibringe nye perspektiver på, hvad frihed er. Frihed er ikke blot liberalisme, ytringsfrihed eller demokrati. Frihed er ufattelig meget andet, og det formår Schanz på strålende vis at præsentere på en let tilgængelig måde med Vesten som omdrejningspunkt.

Selvom bogens længde gør, at den rent praktisk er perfekt at have med på farten, betyder det ikke, at den fordøjes lige så hurtigt, som den læses. Der rejses en del tankevækkende spørgsmål i bogen, som man nemt kan filosofere videre over i tiden efter, at sidste side er vendt. Hvad har mennesket egentligt at gøre med friheden? Er

vi i det hele taget frie? Er frihed et luksusgode for de privilegerede? Måske skal friheden hænge til tørre lidt længere, inden spørgsmål som disse kan besvares, men det ændrer ikke på, at *Frihed* klart anbefales herfra. ♦

Titel: *Frihed*
 Forfatter: Hans-Jørgen Schanz
 Forlag: Århus Universitetsforlag
 Udgivelsesår: 2012
 Sideantal: 52

KVALITET & UDDANNELSE

**"LAD OS STARTE EN DISKUS-
SION OM KVALITET I VORES
UDDANNELSE OG HOS VORES
KANDIDATER. JEG HAR GIVET
BOLDEN OP, SÅ NU MÅ I – KÆRE
LÆSERE – PÅ BANEN."**

– LARS BO KASPERSEN, INSTITUTLEDER, I MED ANDRE ORD #4

MED ANDRE ORD følger i denne udgivelse op på institutleder Lars Bo Kaspersens artikel *Udfylder vi vores potentiale?*, som blev bragt i sidste udgave af bladet. I sit indlæg stillede Kaspersen spørgsmålet om, hvorvidt "vi er i stand til at motivere og udfordre vores studerende tilstrækkeligt til, at en større andel bliver endnu dygtigere og frem for alt mere selvstændigt tænkende?". Spørgsmålet besvarede han selv:

"Det er vi næppe." For selvom Institut for Statskundskab i reglen er stolte af sine kandidater, løber man ifølge institutlederen "oftere og oftere ind i eksempler, hvor man tænker: Det burde en cand.scient.pol. kunne gøre bedre". Men hvad er det, der kan gøres bedre på Institutet? Det har vi her fået en række bud på fra studerende, ansatte og tidligere ansatte. Bolden er hermed grebet.

TRE UNDERVISERE: DET FORVENTER VI AF JER!

God undervisning skal findes i samspillet mellem underviser og studerende. Det er et fælles projekt. Som undervisere ønsker vi med dette indlæg at pege på fire forudsætninger for et godt undervisningsforløb.

Af Peter Thisted Dinesen, Caroline Howard Grøn & Asmus Leth Olsen – Institut for Statskundskab

Undervisning er en helt central del af vores job som ansatte på universitetet. Som de fleste andre vil vi gerne være gode til vores job og tilstræber derfor at levere god undervisning. Det er fantastisk at publicere en artikel, som er frugten af en lang, krævende forskningsproces, men få ting er mere umiddelbart belønnende i vores job end følelsen af at have afholdt vellykket undervisning, hvor alle går lidt klogere fra undervisningslokalet

UNDERVISNINGENS X-FAKTOR

Men hvad karakteriserer god undervisning? Er der forhold, som gør, at nogle undervisningssituationer fungerer systematisk bedre end andre? Det er helt oplagt, at de fysiske rammer og andre strukturelle forhold skal være i orden. Selvom lokalerne på CSS ikke altid er optimale, og der til tider er for mange studerende på holdene til at sikre den bedste atmosfære, så er det klart, at undervisningssituationen afhænger af andet og mere end den slags strukturelle forhold. De fleste har trods alt oplevet god undervisning på for store hold og i suboptimale lokaler. Vi mener, at den x-faktor, som ofte er afgørende for, om undervisningen lykkes eller ej, i høj grad skal findes i samspillet mellem underviser og studerende. Når det fungerer bedst, er det en fryd at opleve som underviser: De studerende deltager aktivt og forholder sig kritisk og reflekteret til stoffet.

FORVENTNINGER OG FORUDSÆTNINGER

Det sker imidlertid også, at samspillet mellem underviser og studerende fungerer mindre godt. Og det er i forhold til disse situationer, at vi gerne vil komme med et indlæg. Mere specifikt ønsker vi at pege på, hvilken

adfærd blandt de studerende, som, vi mener, fremmer en optimal undervisningssituation. Lad os på forhånd understrege, at vores ærinde ikke er at hænge studerende ud som dovne (det er der tilstrækkeligt mange andre, der gør), men i stedet at eksplicitere, hvad vi mener, er centrale forudsætninger for god undervisning. Helt konkret vil vi pege på fire forhold, hvoraf det fjerde er forudsætningen for de tre første.

1. Studerende, der kommer til timerne: Det er langt fra tilstrækkeligt til at sikre læring, men det er samtidig en grundlæggende forudsætning for at få noget ud af undervisningen, at man dukker op. Set fra underviserperspektiv er det også centralt i forhold til at kunne tilrettelægge pædagogiske tiltag, der passer til en given holdstørrelse.

2. Velforberedte studerende: Det burde give sig selv, men belært af erfaring kan det være nødvendigt at gentage det: Det er vigtigt, at man som studerende forbereder sig til undervisningen! Man bør som minimum have læst teksterne til undervisningen samt løst de opgaver og miniøvelser, der eventuelt måtte høre til. Det sikrer, at alle (i et vist omfang) har et fælles udgangspunkt for undervisningen.

Endnu mere ideelt vil det være også at have bearbejdet stoffet aktivt i en læsegruppe. Det er vigtigt at understrege, at selvom man ikke forstår hele teksten eller kan løse alle miniøvelserne, så er det centralt, at man har forholdt sig til stoffet. Det gør ikke blot, at man selv får langt mere ud af undervisningen, men også at man

bidrager mere til andres læring – eksempelvis gennem spørgsmål, som ligeledes hjælper andre (jævnfør næste punkt).

”Det bør være sådan, at man som studerende i gennemsnit bruger cirka 40 timer på studierne ugentligt”

- Peter Thisted Dinesen, Caroline Howard Grøn & Asmus Leth Olsen

3. Aktive studerende: Undervisningen bliver først rigtig inspirerende for studerende såvel som underviser, når deltagerne er aktive. Det betyder, at man stiller spørgsmål og i det hele taget bidrager til diskussionerne i undervisningen. Noget af det værste, en underviser kan opleve, er at stå foran et hold eller en hel årgang og opleve larmende stilhed, når man stiller et spørgsmål. Er det et dumt spørgsmål? Et for svært spørgsmål? Eller er der ingen, der har læst teksterne? Som underviser og studerende har man brug for inputs og modspil fra de (andre) studerende. Det fremmer refleksion over stoffet, og derudover gør det undervisningssituationen både sjovere og mere inspirerende.

4. Fuldtidsstuderende: En væsentlig grund til, at studerende ikke altid forbereder sig så meget, som de burde, og derfor heller ikke er så aktive i forbindelse med undervisningen, som man kunne ønske, er, at de ikke bruger tid nok på studiet. Krævende studenterjobs er en væsentlig del af forklaringen. Lad os slå fast, at vi på ingen måde er imod erhvervsarbejde som sådan. Det kan være meget værdifuldt, ikke mindst i forhold til at skabe et netværk, der gør det lettere at finde det første job efter studiet. Problemet er imidlertid, at der ofte er en tendens til, at jobbet bliver så indgribende i hverdagen, at det er svært at opretholde en status som fuldtidsstuderende. For de fleste er der simpelthen ikke tid til at forberede sig ordentligt til undervisningen, hvis man

arbejder 20-25 timer om ugen. Det bør være sådan, at man som studerende i gennemsnit bruger cirka 40 timer på studierne ugentligt. I det omfang, at der er tid til studenterjobs og andre aktiviteter herudover, er det helt fint, men det er væsentligt at fastholde, at studierne bør have førsteprioritet.

Hvis I som studerende opfører jer i overensstemmelse med de fire ovennævnte punkter, har vi på studenter-siden forudsætningerne for undervisning i verdensklasse. Når vi oplever jer fra jeres bedste side, er det rent ud sagt imponerende, hvor begavede, kreative og inspirerende I kan være. Så meget desto mere grund til frustration, når vi til tider oplever et skuffende niveau. Særligt på overbygningen, hvor studiet til tider får anden eller lavere prioritet for mange.

”Når vi oplever jer fra jeres bedste side, er det rent ud sagt imponerende, hvor begavede, kreative og inspirerende I kan være”

- Peter Thisted Dinesen, Caroline Howard Grøn & Asmus Leth Olsen

ET FÆLLES PROJEKT

Ovenfor har vi beskrevet, hvordan vi gerne så jer agere i forhold til at bidrage til god undervisning. Det forpligter naturligvis også os som undervisere. Vi skal være lige så fokuserede på vores egen rolle i forhold til at skabe god undervisning. Hvordan kan vi skabe en tryk, stimulerende og åben undervisningssituation, som indbyder til, at man som studerende deltager aktivt? Det er spørgsmål, som vi til stadighed arbejder med, og hvor vi givetvis også har et forbedringspotentiale. Vi håber, at vi med dette indlæg kan starte en diskussion om, hvordan vi som studerende og undervisere kan arbejde sammen om at sikre undervisning – og ultimativt læring – af endnu højere kvalitet. Det kan vi kun opnå, hvis god undervisning er et fælles projekt. ♦

KRITISK SANS FOR VIDEREKOMNE?

Et semester på kandidatens almindelige fagudbud kan let blive et passivt foretagende. Vi kan rette op på dette med løbende øvelser, tekstnær feedback og øvelsesbedømmelser som en del af fagenes endelige karakter.

Af Eric Bonde & Philip Larsen

I sidste udgave af MED ANDRE ORD lagde institutleder Lars Bo Kaspersen op til en diskussion om kvalitet på vores (kandidat)uddannelse. I sit indlæg pegede Kaspersen på, at Institut for Statskundskab kan gøre mere for at motivere og udfordre sine studerende, og han skrev i den forbindelse, at studerende og ansatte har et stort "uudnyttet potentiale, som bør aktiveres".

På et overordnet plan handler det for Kaspersen om, at de kandidater, der udklækkes herfra, skal være i stand til at kunne tænke nyt og gøre en markant forskel efter endt uddannelse. Nøgleordene er kritisk sans og evnen til at tænke selvstændigt.

Som studerende ved Instituttet er vi enige i institutleders analyse: Der kan gøres mere for både at udfordre og motivere os, og med den rette håndsrækning kan der være meget at hente blandt undervisere og studerende.

Vi ønsker med dette indlæg at præsentere en række tiltag, som Instituttet kan følge, hvis kandidatuddannelsen skal løftes. Hvis vi som studerende skal kultivere vores kritiske sans og tage livtag med de faglige udfordringer, er det nødvendigt, at der er rum for det. Det er disse rum, vi ønsker at udpege.

KANDIDATEN KORT FORTALT

Men inden vi folder vores idéer ud, må vi først skitsere de centrale udfordringer, kandidatuddannelsen står overfor. Set fra vores perspektiv er det særligt inden for det almindelige fagudbud, at skoen for alvor trykker. Her er formen, at den studerende tilmelder sig et fag, får pensumlisten udleveret og aflægger en eksamen nogle måneder efter uden større mellemkomst. De ugentlige undervisningsgange er berammede til blot to

timer og er ofte forelæsningsprægede. Dertil kommer, at studiefællesskabet er skrumpet betydeligt ind, idet bachelordelens stamhold er spredt for alle vinde.

Et semester på kandidaten kan af den grund let blive et passivt foretagende, hvis man tager mange point inden for det almindelige fagudbud.

Vi mener derfor, at udfordringen ligger i at skabe en mere studieaktiv hverdag og i at etablere nogle stærke rammer for et fortsat fagligt fællesskab blandt de studerende. Denne udfordring kan efter vores mening imødekommes ved (1) at have løbende øvelser hen over semesteret, (2) at give tekstnær feedback og (3) ved at lade øvelsesbedømmelserne indgå i fagenes endelige karakter.

"Løbende øvelser kan give både retning og mening til undervisningen. Og de kan tilmed danne et kærkomment afsæt for skabelsen af nye studiefællesskaber og læsegrupper på kandidaten"

- Eric Bonde & Philip Larsen

1. LØBENDE ØVELSER

Vores grundtanke er, at pensum først for alvor får betydning, når man selv er med til at vende, dreje og perspektivere det. Den opgave bør man som studerende selv tage de første spadestik til at løse, når man sidder med teksterne foran sig. Men det er for billigt sluppet, hvis vi bare placerer hele opgaven på den (selv)studerendes egne skuldre. Vi kan sagtens skabe nogle bedre betingelser for at kunne give sig i kast med pensum.

Jævnligt løbende øvelser kan give både retning og mening til undervisningen. De er desuden oplagte til at gribe muligheden for aktivt at bryde hovedet med pensums problemstillinger. Og som prikken over i'et kan sådanne løbende øvelser danne et kærkomment afsæt for skabelsen af nye studiefællesskaber og læsegrupper på kandidaten.

2. TEKSTNÆR FEEDBACK

At lære af sine fejl er afgørende for den studerendes faglige progression. Af den grund er der også et stort behov for, at vores opgaver får nogle fagligt kompetente og substantielle kommentarer med på vejen. Selv en 12-talsopgave kan altid blive bedre. Et par generelle formuleringer om, at man godt kunne have været lidt skarpere i sin analyse, bringer ikke én meget videre i sit faglige arbejde: De giver højst et plaster på såret, hvis man føler trang til at få en dårlig karakter begrundet.

Lad os i stedet få at vide, at argumentet på side 2 var uholdbart, at der var nogle konceptuelle misforståelser på side 4, eller at den nye måde at anvende et begreb på i en af de løbende afleveringer var velvalgt, konstruktiv og skarp.

Tekstnær feedback gør, at den enkelte studerende føler sig taget seriøst, forbedrer mulighederne for at lære og lægger derigennem op til at yde en større faglig indsats. Men når det er sagt, er det også vigtigt at understrege, at en sådan feedback må være forpligtende. Det nytter ikke, at Instituttets undervisere skal bruge tid på at rette halvhjertede øvelsesbesvarelser fra de studerende.

3. LAD ØVELSERNE INDGÅ I SLUTKARAKTERERNE

På andre studier på Københavns Universitet indgår løbende øvelser i den endelige karakter, eksempelvis ved samlet at vægte en tredjedel. Hvis vi på samme måde gør øvelserne til en betragtelig del af slutkarakteren, sikrer vi ikke blot en løbende motivering af de studerende, men forhåbentligt også, at det, de studerende udarbejder, lever op til en række kvalitetsstandarder. Undervisere behøver derfor ikke frygte for at skulle bruge tid på at rette og kommentere venstrehandsarbejder fra de studerendes side.

Spreder vi karakteren i et fag over flere opgaver, kan vi samtidig skabe et mere eksperimenterende intellektuelt rum, hvor den studerende tør bevæge sig ud af sin akademiske komfortzone.

I det nuværende eksamenssystem har vi hovedsageligt kun ét skud i bøssen. En almindelig risikovers stud.scient.pol. vil selvfølgelig bruge dette ene skud med stor

omhu: Man sigter længe og præcist for at ramme inden for skiven. Men man ser sig ikke ordentligt omkring, når øjnene er stift rettet mod at besvare en problemstilling inden for de mest sikre og konventionelle rammer. Hvis vi skal have flere studerende til at leve op til et poppersk ideal om også at forfølge vovede hypoteser, nytter det derfor ikke at have et 'alt eller intet'-eksamenssystem, der straffer kritisk og risikobetonet tænkning.

”Spreder vi karakteren i et fag over flere opgaver, kan vi samtidig skabe et mere eksperimenterende intellektuelt rum, hvor den studerende tør bevæge sig ud af sin akademiske komfortzone”

- Eric Bonde & Philip Larsen

DET HANDLER OM AT PRIORITERE

Mulighederne for at forbedre kandidaten er langt fra udtømt med vores forslag om at gøre løbende opgaver med tekstnær feedback til en del af undervisningen og slutkarakteren. Vi vil derfor opfordre både undervisere og medstuderende til at kaste sig ind i debatten med deres tanker om, hvordan vi øger kandidatuddannelsens kvalitet.

Vi håber samtidig, at Instituttet tager forslagene op til grundig overvejelse – også selvom der skal afsættes flere ressourcer til undervisningen for at føre dem ud i livet. For i sidste ende er det et spørgsmål om prioritering. En prioritering, som vel at mærke er nødvendig at foretage, hvis vi skal realisere det uudnyttede potentiale på vores kandidatuddannelse, som Lars Bo Kaspersen peger på. ♦

PRAKTIK GØR DEN TEORETISKE CYKEL TIL VIRKELIGHED

Et studieorienteret praktikforløb er den bedste måde at omsætte teoretisk viden til praktisk erfaring. I dag står praktikforløbet dog over for grundlæggende problemer, der bunder i manglende anerkendelse af forløbets formål og betydning.

Af Julie Sand Motzfeldt – indvalgt i fagrådet

I efterårssemesteret 2014 var jeg en del af en arbejdsgruppe bestående af Studienævnet, studieledelsen og studievejledningen, der tog det studieorienterede praktikforløb op til overvejelse. I fagrådet vil vi fortsat kæmpe for at udbedre de indlysende fejl og mangler, der præger den nuværende ordning. Fejl og mangler, der får større betydning i kølvandet på studiefremdriftsreformen.

PRAKTIKKENS FREMTIDIGE VIGTIGHED

Studiefremdriftsreformen understreger, at det at læse på universitetet er et fuldtidsjob. Det forventes, at vi kommer ud på normeret tid. Reformen medfører, at den studieorienterede praktik får øget betydning for, at Københavns Universitet fremover kan skabe kvalificerede kandidater til arbejdsmarkedet. Det er der to årsager til.

Den ene er, at praktikken kan give den studerende mulighed for at opnå en afgørende forståelse af koblingen mellem den teoretiske akademiske lære og det virkelige arbejdsmarked.

Den anden er, at kommende studerende i langt ringere grad har mulighed for at opnå den indsigt i arbejdsmarkedet, som jeg selv og mine medstuderende har fået gennem studiejobs. Derfor må denne indsigt komme fra eksempelvis et studieorienteret praktikforløb.

AKILLESHÆLEN

Jeg er stolt over at gå på et studie, hvor man anerkender det læringspotentiale, der er i et studieorienteret praktikforløb. En anerkendelse, der kommer til udtryk ved, at kandidatuddannelsen på Statskundskab giver mulighed for et fuldt meriteret praktikforløb. Et tilbud, der ikke gælder for alle uddannelser.

Jeg vil dog langt fra påstå, at praktikken i dag fungerer perfekt. Særligt Studiefremdriftsreformen bidrog til

rækken af udfordringer, som skal håndteres. Der skal med andre ord en ordentlig saltvandsindsprøjtning til for at sikre, at både studerende, Institut og arbejdsmarked anerkender og værdsætter den værdi og funktion, som et succesfuldt praktikforløb har for den enkelte studerende. Når der er mulighed for at tage et helt semesters praktikforløb svarende til en fjerdedel af kandidatuddannelsen, skal kvaliteten også afspejle dette.

Det såkaldte studieorienterede praktikforløb opnår på nuværende tidspunkt for sjældent en stærk og relevant forbindelse til studiet. Hvis praktikken skal være en del af studiet, skal den have et skarpt fokus på det studieorienterede element. Jeg anerkender, at den studerende i dag kan have i en situation, hvor hverdagen i praktikken primært handler om at brygge kaffe og scanne dokumenter. Modsat har jeg også en stærk fornemmelse af, at mange finder deres praktikforløb så interessant, at de selv i ulønnet praktik arbejder omtrent 70 timer om ugen.

I begge situationer bliver den praktikrapport, man skal udarbejde i forbindelse med praktiktiden, en udfordring snarere end en integreret del af praktikforløbet. Praktikrapporten kommer til at udgøre et overvejende utilfredsstillende element, hvilket beskæmmer det studieorienterede praktikforløbs brugbarhed og formål.

Derudover har praktikforløbet haft tendens til at forsinke den studerende i sit studie, hvilket ikke har hjulpet på den manglende anerkendelse af praktikkens betydning blandt nogle af universitetets ansatte.

KRAV TIL ARBEJDSMARKED OG UNIVERSITET

Arbejdsmarkedet må anerkende, at et praktikforløb ikke er det samme som ekstra arbejdskraft. Et praktikforløb er en læringsproces for den studerende, og derfor skal der stilles eksplicitte krav til, at den studerende

Julie Sand Motzfeldt (billedet) mener, at der er plads til forbedringer i det studieorienterede praktikforløb.

kan arbejde på sin akademiske opgave i slutningen af forløbet.

Samtidig skal det anerkendes fra universitets side, at et praktikforløb også handler om at opnå indsigt i arbejdsmarkedet. Ledelsen har allerede nu forholdt sig til mange af ovenstående mangler og er som nævnt gået i tæt samarbejde med studienævnet og fagrådet for at sikre kvalitetsændringer.

Der vil derfor i fremtiden være tale om en porteføljeeksamen, hvor selve den akademiske opgave skal have et mindre omfang på henholdsvis 10 og 15 sider for 15 og 30 ECTS. Derudover bliver en del af eksamen et projekt, der afleveres på selve praktikstedet. Dette skal skabe den nødvendige forbindelse mellem på den ene side det akademiske og på den anden side det praktiske læringspotentialer på selve praktikstedet.

DERFOR SKAL PRAKTIKKEN ANERKENDES

At læse og blive klogere og styrke sine personlige og faglige kompetencer handler om mere end blot kritisk og teoretisk sans. Det handler i sidste ende om at blive klar til livet på et benhårdt, konkurrencepræget arbejdsmarked. Her står der ikke 150 energiske tutorer til at tage imod én med et kram, ligesom der ikke eksisterer stamhold, man kan læne sig op ad. Og der er ikke mulighed for genindlevering, hvis man misforstår Hegel.

Man lærer ikke at cykle ved at læse om teknikken bag, men derimod ved at sætte sig op på cyklen og lære af de erfaringer, man gør sig hen ad vejen. Det er derfor, at kvalificeret erhvervssamarbejde er altafgørende for, at vi studerende forberedes optimalt til mødet med arbejdslivet.

”Man lærer ikke at cykle ved at læse om teknikken bag, men derimod ved at sætte sig op på cyklen og lære af de erfaringer, man gør sig hen ad vejen” - Julie Sand Motzfeldt

Studiefremdriftsreformens ønske om, at vi ikke indtager os selv i tids- og energikrævende studiejobs, betyder, at relationen til arbejdsmarkedet må komme andetsteds fra. Derfor ser jeg nu ikke blot praktik som en unik mulighed, men snarere som et nødvendigt og essentielt tilbud for de næste generationer af studerende – også bachelorstuderende. Med denne nye og mere aktive rolle er det så meget desto vigtigere, at forløbet opprioriteres og kvalitetssikres. Det vil i sidste ende være i alles interesse. ♦

INTERVIEW MED TIM KNUDSEN

KRITISK SANS OG DEMOKRATISK SINDELAG

MED ANDRE ORD har mødt Tim Knudsen til en samtale om de store linjer i statskundskaben. Vi har i den forbindelse bedt ham kommentere på den kritik, Lars Bo Kaspersen fremsatte i sidste udgave af bladet.

Af Lasse Raagaard Jønsson

- Mener du, at der er hold i Lars Bo Kaspersens kritik? Er de studerende ikke kritiske og innovative nok?

"Jeg kan godt følge Lars Bo Kaspersen i, at der måske er mange studerende, som er meget optaget af deres egen karriere. Men det skyldes jo også, at vi har et system, der i høj grad animerer de studerende til at blive hurtigt færdige.

Desuden mindes jeg i mine sidste år som underviser, at der var en stigende interesse for det, jeg vil kalde manipulationsvidenskab. Det vil sige valgforskning og politisk marketing. Mange studerende ville simpelthen have fidusen til at vinde det næste valg. Og det har altså ikke meget at gøre med at være kritisk og tænke ud af boksen."

- Hvordan sikrer vi os, at statskundskabskandidater besidder evnen til kritisk stillingtagen?

"For det første skal der være plads til det. Hvis vi nu skal lade de studerende slippe af kroen, så kan der også fremhæves vigtige forsømmelser hos underviserne. Det handler om, at dansk statskundskab bæres af forskere, der har svært ved at se begivenhederne og de forhold, vi beskæftiger os med, i et historisk perspektiv. De fleste forskere mangler simpelthen historisk viden, og derfor er der stort set ingen i dansk statskundskab, der kan overskue de store linjer.

I stedet lægges der utroligt meget vægt på det teoretiske, da det er nemmere. Det har smittet af på de studerende og har resulteret i – lidt karikeret – at de studerende knapt kan kende forskel på Schlüter og Gravballemanden."

-Hvilke specifikke problemstillinger mener du, at færdiguddannede bør kunne forholde sig kritisk til?

"I dag har man overlæst embedsmændene med krav. De skal være lydige, loyale og sandhedskærlige, men

samtidig skal de også have 'politisk tæft'. Nogen forskere mener, at det er helt fint, at embedsmænd presser grænserne til det yderste. Denne opfattelse deler jeg ikke. Jeg mener, at embedsværket skal holde sig inden for love og regler, og jeg håber, at man som studerende vil forholde sig kritisk til denne problemstilling.

Noget andet er de store spørgsmål som eksempelvis demokratipolitik. De færreste politiske partier har en demokratipolitik og slet ikke en forvaltningspolitik. Her er det min forhåbning, at scient.pol'er kan bidrage til at stimulere disse diskussioner i stedet for at fokusere på, hvordan man ved hjælp af manipulationsvidenskab sikrer, at et bestemt parti vinder næste folketingsvalg."

- Men skal Institutet så uddanne kandidater til at have et særligt demokratisk sindelag?

"Til det vil jeg sige, at jeg med årene er blevet ret illusionsløs. Man kan sagtens hylde demokratiet i ord og ved skåltaler. Men når man først kommer ind i forvaltningen, bliver man rettet af i løbet af de første par år. I forvaltningen handler det om magt, og når magten er i centrum, laves der sjældent en kobling til normative demokratiidealer.

Men som studerende har man netop et frirum til at tænke frit og kritisk. Og når man har den mulighed, må man jo gøre sig nogle overvejelser omkring demokratiets tilstand. Så kunne de studerende som gruppe igen bidrage til en debat om demokratiet, som de har kunnet tidligere. ♦

BLÅ BOG

Tim Knudsen, professor emeritus, Institut for Statskundskab, Københavns Universitet. Født 1945.

Aktuel med 'Ansvaret der forsvandt' sammen med Pernille Boye Koch.

FORUNDRING SKABER FORANDRING – SÅ LAD ØKONOMIDEBATTEN RULLE!

Vi tager gerne på os, at vi formulerede os upræcist i vores oprindelige kritik af faget Makroøkonomi i MED ANDRE ORD #3. Vi mener dog stadig, at pensum og undervisning på økonomifaget er unuanceret.

Af Daniel Christensen, Ebbe Bertelsen & Peter Plesner

I sidste udgave af bladet kritiserede mikro- og makro-økonomiunderviser Jens Lehrmann Rasmussen os for at fremføre en fejlagtig kritik af økonomifaget. Vi mener dog fortsat, at fagets manglende nuancer skal komme til livs, og at de studerende – og samfundet som sådan – vil være bedre tjent med, at de økonomiske skyklapper lægges på hylden.

Vi kritiserede oprindeligt undervisningen for (næsten) udelukkende at tage udgangspunkt i neoklassiske modeller, hvilket, vi efter Rasmussens kritik godt kunne se, var misvisende.

Vores beskrivelse af de neoklassiske modeller blev af Rasmussen beskrevet som ”i vidt omfang korrekt”. Det bemærkedes imidlertid, at antagelsen om et marked med udprægede rationelle aktører ”langtfra [er] enestående for ’neoklassisk teori’”. Herefter listede Rasmussen eksempler på anden teori i undervisningen, der ikke er neoklassisk, hvilket altså betød, at vores argument umiddelbart syntes at falde til jorden.

TEORIER OG ANTAGELSER SKAL UDFORDRES

Lad os dog vende tilbage til vores oprindelige skitsering af de (in)famøse neoklassiske modeller:

”Ifølge de neoklassiske modeller agerer virksomheder, forbrugere og politikere på et marked, hvor de via rationelle overvejelser må allokere deres ressourcer bedst muligt for at tilfredsstille deres præferencer. De neoklassiske modeller (...) betragter samfundet som et aggregat af egennyttmaksimerende aktører...”

At Rasmussen pointerer, at det ikke blot er neoklassisk teori, der anvender antagelsen, men også ”mange andre adfærdsrelationer i makroøkonomiske modeller” understøtter faktisk mere vores oprindelige argument, end det undergraver det. Vores argument var, at makroøkonomiundervisningen var gennemsyret af en ureflekteret antagelse om den fuldt informerede, egennyttmaksimerende aktørs ageren på markedet. Om det så kaldes neoklassisk teori eller noget andet er vores budskab underordnet. Økonomiundervisningen på Statskund-

skab hviler på nogle bestemte antagelser, der sjældent bliver problematiseret, men teorier og antagelser bør aldrig opfattes som hverken neutrale eller objektive, og de fortjener som minimum at blive udfordret.

”Vi plæderer ikke for en fuldkommen afvisning af mainstream økonomisk teori, men for at pensum og undervisning som minimum må suppleres med reelle alternativer”

- Daniel Christensen, Ebbe Bertelsen & Peter Plesner

FORTSAT BEHOV FOR NYTÆNKNING

Vores budskab er fortsat, at makroøkonomiundervisningens teorier og modeller mangler forklaringskraft i forhold til flere af vor tids allerstørste problemstillinger såsom finanskrisen eller klimaudfordringerne. Vi må og skal kunne give bedre svar på nutidens problemstillinger end blot at gentage mantraet om, at markedet går i ligevægt på langt sigt (hvornår det så end er!).

Vi plæderer ikke for en fuldkommen afvisning af mainstreamøkonomisk teori, men derimod for at pensum og undervisning som minimum må suppleres med reelle alternativer såsom postkeynesiansk teori, østrigsk skole og alternative vækstteorier, hvilket Rasmussen også nævner. Det kræver et nyt pensum, der ikke er bygget op om at læse Mankiw & Taylor fra ende til anden, men hvor man derimod læser tekster og teorier fra forskellige økonomiske skoler på deres egne præmisser.

I tråd med vores forslag efterspurgte Rasmussen ”tidsvarende og kompetent undervisning”, men undrede sig over vores kritik. Vi håber, at han og andre med samme undren nu er blevet afklaret omkring, hvad vi mener. Herved kan vi studerende i fællesskab med undervisere begynde at ændre økonomiundervisningen. Det er der fortsat behov for. ♦

HVORFOR ER VI STATSKUNDSKABERE?

Statskundskab har ikke alene brug for at styrke fagets demokratiske etik. Vi må også begynde at stille os selv det mere grundlæggende, normative spørgsmål om, hvorfor vi er her – og lade dette guide vores faglighed og måden, vi indretter studiet på.

Af Gry Inger Reiter & Jens Kristian Rasmussen

“Er det at gå for langt at sige, at statskundskabere bør formes af en stærkere demokratisk etik?” Sådan spurgte institutleder Lars Bo Kaspersen til et møde i den nystartede kandidatforening efter sit seneste indlæg i MED ANDRE ORD. Svaret fra de omkring 20 fremmødte kandidatstuderende var et rungende nej – det er alt andet end at gå for langt. Den demokratiske etik har langt fra forrang på Statskundskab i dag, og der er brug for, at vi starter en mere grundlæggende diskussion om vores værdier og formål. En diskussion, som vi alt for ofte undviger.

For hvorfor tager vi det som statskundskabere så personligt, når djøf'erne gøres til skurke, der er roden til alt ondt fra ministerskandaler og nedskæringsreformer til bureaukratisk kontrolmani? Det er naturligvis, fordi vi som djøf'ere ser samfundsvidenskaben som en helt central og dybt integreret del af vores faglige identitet.

Men hvori består vores faglighed egentlig? Det spørgsmål blev vi for nyligt stillet af en fagligt stolt sygeplejerske under et debatmøde. Hvis det stod lysende klart, hvorfor vi som statskundskabere møder om morgenen – hvilke værdier vi vægter – så ville det også være langt lettere at samarbejde med andre fagligheder på arbejdspladserne, og djøf'ere ville i mindre grad ende som boksebolde i offentligheden.

Spørgsmålet er derfor, hvad statskundskabsidentiteten indebærer. Vi har en nogenlunde klar idé om, hvad vi lærer, og de, der udstikker retningen for studiet, er lige nu meget fokuserede på spørgsmålet om, hvilke kompetencer vi skal have i fremtiden. Der er imidlertid et

presserende behov for ikke bare at svare på, hvad vi skal kunne, men også på spørgsmålet om hvorfor? Hvad er egentlig formålet med, at vi læser statskundskab?

EN KLAR FORPLIGTELSE

For andre akademikere er deres hvorfor klart: Medicinere aflægger lægeløftet og forpligter sig dermed til at anvende deres kundskaber til samfundets og deres medmenneskers gavn – med lige omsorg for rig som fattig og med respekt for de personfølsomme oplysninger, de får indblik i.

Retorikere har været beskyldt for at udøve manipulation helt tilbage fra fagets fødsel i det antikke Athen, og disse beskyldninger har fremprovokeret et stærkt modsvar. Ved Afdeling for Retorik på Københavns Universitet hersker der stærke kommunikationsetiske idealer: Retorikken skal argumentere oplysende og overbevisende – ikke overtale folk til at gøre noget, de ellers ikke ville have gjort. I erkendelsen af, at sproget er magtfuldt, og at man kan udrette både godt og skidt med de redskaber, som fagets udøvere mestrer, måtte man gøre fagets formål og normative fundament helt klart.

For medicinere og retorikere er deres etiske ansvar en integreret og klart artikuleret del af deres uddannelse. Det samme bør gælde for samfundsvidenskabere. Statskundskab handler også om liv og død: Forvaltning og politik er mindst lige så magtfuldt som sproget. Men hvad svarer vi til spørgsmålet om hvorfor? Er det ren interesse? Tænker vi bare, at vi vil være en del af samfundets top?

“ASK WHAT YOU CAN DO”

Vores fagfæller på Harvard Kennedy School of Government siger: “Ask what you can do.” Her styres uddannelse og forskning efter et klart formål om at tjene ‘the public interest’. Man bliver politolog for at forbedre samfundet. Vi tror på, at mange djøfere allerede kan besvare det spørgsmål. At den samme faglige stolthed, der findes på Harvard Kennedy School, også findes blandt mange danske djøfere: De står op hver morgen, fordi deres kald er at skabe et bedre samfund. Men det siges sjældent højt og slet ikke på uddannelsen, hvor man ofte hører bachelorstuderende sige: ”Jeg ved ikke, hvad jeg vil med studiet, men nu tager jeg de her 30 ECTS”.

”Måske er det på tide at erstatte den traditionsrige velkomst på studiet, der byder ‘velkommen til samfundets top’, med et ‘velkommen blandt samfundets tjenere’ ”

– Gry Inger Reiter & Jens Kristian Rasmussen

Måske er det på tide at erstatte den traditionsrige velkomst på studiet, der byder ‘velkommen til samfundets top’, med et ‘velkommen blandt samfundets tjenere’. Diskussionerne om, hvordan man får et job, er vigtige, men spørgsmålet om, hvad vi kan udrette, er langt vigtigere at stille. Da Svend Auken som ung, nyvalgt folketingsmedlem for første gang betradte Christiansborgs trapper, spurgte betjenten ham om netop dette: “Hvad vil du her?” Auken selv betegnede det senere som det mest centrale spørgsmål, han nogensinde var blevet stillet i politik. Det må også være det vigtigste spørgsmål, som vi kan stille os selv her på Statskundskab. Hvis vi kan besvare spørgsmålet om hvorfor, udover vi ikke bare styring ud fra magt- og autoritetspositioner, men bliver i stand til at tage lede og tage ansvar for forandring ved at inspirere andre til at gøre deres bedste.

Det kan indvendes, at vi går på et over 500 år gammelt og trægt universitet, og at vi holder os fra det normative for at have borgfred på tværs af gangene. Men hvis ikke vi kan enes om et samfundsmæssigt formål, må vi være her alene for os selv. Og hvis statskundskaberne opgiver idéen om samfundet, hvem er så tilbage til at holde den i hævd? Alternativet til at tale om vores hvorfor er

en fragmenteret faglighed, der måske afføder beskæftigelse, men mindre samfund.

FINJUSTÉR DET INDRE KOMPAS

Hvad holder os tilbage fra at finde vores hvorfor? En del af forklaringen skal nok findes i vores idé om den ideelle embedsmand som neutral og objektiv – eller som Weber formulerede det: ”uden vrede og passion”. I yderste konsekvens byder dette ideal, at vi skal fortrænge os selv for at tjene den politiske ledelse og offentligheden. Uden denne disciplin ville vores demokratiske system selvfølgelig være umuligt. Upartiskheden kan vi ikke være foruden. Men samtidig er det ikke nok at tage skyklapper på og vende blikket alene mod lydighedspligten. Som statskundskabere er vi også forpligtede til hele tiden at udvikle og finjustere det indre kompas.

”Vi har brug for, at vores uddannelse giver os klarhed over, hvor vi står, hvad vi kan, hvad vi kan stå inde for og ikke mindst hvorfor”

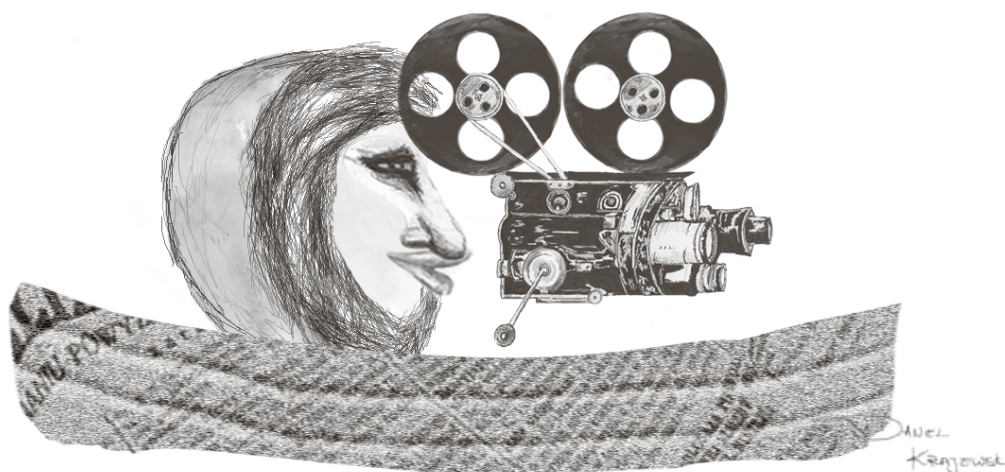
– Gry Inger Reiter & Jens Kristian Rasmussen

Det er langt fra nogen nem opgave. Derfor bør vi som statskundskabere under vores uddannelse udfordres til at opnå en forståelse af formålet med vores eget fag. Vi skal lære, at vi tjener demokratiet og samfundet – og ikke blot den nærmeste overordnede. At vi bør føle et ansvar for samfundet, og at denne højere sag bør være ledestjerne for vores faglige virke. Vi har brug for, at vores uddannelse giver os klarhed over, hvor vi står, hvad vi kan, hvad vi kan stå inde for og ikke mindst hvorfor.

HVORDAN GØR VI SÅ?

Hvordan finder vi svar på dette? Et konkret eksempel kunne være vores grundlæggende fag National Forvaltning. I stedet for at smække demokratisk etik på dagsordenen i en afsluttende forelæsning, kunne man kontinuerligt stille spørgsmålet: Hvorfor lærer vi det her? Kan vi anvende det her i virkeligheden? Er det etisk? Hvordan løser vi dette etiske dilemma? Den gennemgående idé er at gøre kritisk refleksion over vores formål til en allestedsnærværende del af uddannelsen.

Vi har ikke svaret på, hvad vores formål er, men vi vil invitere til at fortsætte diskussionen: Hvorfor læser vi statskundskab? Diskutér det i bladspalterne, med dine studiekammerater og ikke mindst med din underviser. ♦

FILMAFTEN I JACQUES D

THE ACT OF KILLING

MED ANDRE ORD VISER TORSDAG D. 05/03 KL. 16:00

JOSHUA OPPENHEIMERS PRISVINDENDE DOKUMENTAR

THE ACT OF KILLING

Folkemordet i Indonesien i 1965-66 har efterladt dybe spor i det indonesiske samfund, ligesom folkemord har gjort det i lande som Tyskland og Rwanda. Men den indonesiske historie adskiller sig ved, at samfundet ikke har været igennem en forsonings- og renselsesproces. Derimod er det netop bødlerne fra fortidens uhyrligheder, der i eftertiden har indrettet og defineret det indonesiske samfund.

Bødlerne har skabt et samfund i deres billede. De opfattes ikke som forbrydere, der har udsat hundrede tusinde for forfærdelige overgreb. I stedet opfattes de

som helte. I al fald i deres selv-billede.

Joshua Oppenheimer har grebet fat i denne særegenhed ved det indonesiske samfund. I THE ACT OF KILLING giver han tidligere bødlers minder og fantasi frit løb, når han lader fortidens syndere udtrykke deres version af historien. Måske viser det sig, at den historie, som massakrens selvudnævnte helte har skabt, alligevel kan krakelere.

MED ANDRE ORD glæder sig til at vise filmen for alle interesserede. Vi sørger for snacks under filmen.

KOMMENTAR

KAMPEN I ORKESTERGRAVEN

Undergraver Danmarks Radio ikke public service, når de sparer kulturinstitutioner væk?

Af Søren Damsbo-Svendsen

Gennem sidste sensommer og efterår rasede debatten om DR's annoncerede lukning af DR UnderholdningsOrkestret (DRUO). Hvad der for DR's ledelse var en budgetmæssig prioritering, opfattedes for mange mennesker som tabet af en unik dansk kulturinstitution. Over 40.000 mennesker medgav deres underskrift i en aktion for at presse kulturminister Marianne Jelved. På forunderlig vis opnåede sagen stor mediedækning og befandt sig højt på den politiske dagsorden. I efteråret samlede et politisk flertal udenom regeringen. Flertallet bestående af V, K, DF, Enhedslisten og en færing krævede, at man greb ind politisk for at redde orkestret fra spærkniven. Kulturministeren insisterede på at fastholde armslængdeprincippet, hvorfor sagen blev endnu mere kompliceret, da det viste sig, at ministeren kendte til lukningsplanen, før den var vedtaget af DR's bestyrelse. Det fik DF til at give ministeren skylden for lukningen, samtidig med at det lidt utraditionelle politiske flertal gik i opløsning.

HVAD VAR DRUO?

DR UnderholdningsOrkestret eksisterede i 75 år og var et internationalt anerkendt ensemble. Det startede som et danseorkester, men har siden spillet såvel anmelderroste klassiske symfonier som et væld af temakoncerter inden for en enormt bred genrevifte. Orkestret har ligeledes akkompagneret rock- og popgrupper som Efterklang, Den Sorte Skole og TV•2 – de sidste 15 år under ledelse af den ungarske stjernediregent, Adam Fischer.

DR og regeringen indgår en public service-kontrakt med omtrent to års mellemrum. Kontrakten specificerer målene for DR's public service. I 2013/2014 var disse at "styrke borgernes handleevne i et demokratisk samfund", at "samle og spejle Danmark", at "stimulere kultur og sprog" og at "fremme viden og forståelse". DR forpligtedes desuden eksplicit til at drive en række ensembler, herunder DRUO.

Imidlertid stod det klart, at DR's ledelse og kulturministeren uden større forhindringer kunne skrive DRUO

ud af den nye public service-kontrakt, der blev forhandlet, da debatten var på sit højeste. Så var geden barberet og besparelsen hjemme. Efterdønningerne fra denne manøvre rejser dog spørgsmålet om, hvordan en sådan beslutning skal bedømmes i et public service-perspektiv. Hvordan ser public service-niveauet eksempelvis ud, hvis man sammenligner DRUO med tv-programmet Versus – DR's store underholdnings-satsning fra samme efterår?

OPPRIORITERING AF UNDERHOLDNING

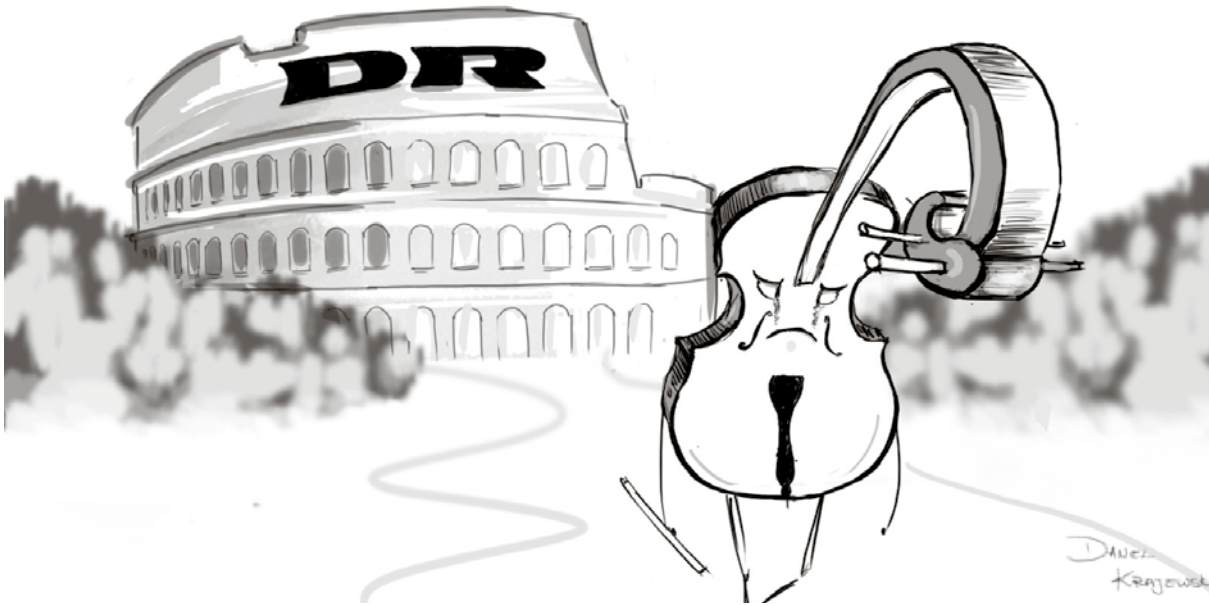
Man siger, at konkurrencen mellem tv-stationer medfører opprioritering af underholdning og nedprioritering af mere oplysende programmer. Noget tyder på, at DR har taget konkurrencen op og i stigende grad orienterer sig mod marked og seertal. Dette har åbnet et rum, hvor mere poppede programmer straks har gjort deres indtog.

Familieunderholdningsprogrammet Versus rummer reminiscenser fra antikkens gladiatorkampe. Dysten mellem gladiatorer og vilde dyr er blot erstattet af dysten mellem eksempelvis tre kvindelige bodybuildere og en gaffeltruck. Tilskuerne er åndeløse af spænding, og undervejs får de endda mulighed for at spille på, hvem der vinder den nervepirrende duel. Dette er ifølge DR ensbetydende med et højt public service-niveauet. DR påstår desuden, at Versus samler danskerne og fremviser fakta og videnskab, hvilket er en klokkeklar indikation på god public service. Men er det videnskab og public service at lære, om en SMS eller en rullekøjtøler er hurtigst?

SEERTAL MOD KULTURKYNDIGE

Versus samler givetvis Danmark i højere grad end DRUO, især hvis man, som DR, ser ensidigt på seertallene. Versus blev set af over en halv million mennesker per uge, mens DRUO sandsynligvis højst sælger et par hundrede tusinde billetter per år. Ligeledes kan man med god ret mene, at Versus bidrager til alsidigheden i medieudbuddet og udgør et friskt pust, men mon ikke TV3 eller tilsvarende aktører ville lave et program à la Versus,

Fortsættes på side 52

hvis DR sparede på dette område i stedet? Det er omvendt sværere at forestille sig, at TV3 stabler et internationalt anerkendt ensemble på benene. Konklusionen må være, at alsidigheden i det samlede medieudbud muligvis ville være større, hvis DR holdt fast i at formidle kultur, viden og andre dele af public service-viften, som ikke er seertalsmaksimerende, og overlod gladiatorunderholdningen til markedsmediernes.

Umiddelbart efter, at DR annoncerede lukningen af DRUO, skrev en række af de største danske komponister et åbent brev til DR og politikerne om DR's ansvar som den ubetinget største enkeltaktør i dansk musikliv. De fremhævede, at DRUO bygger bro og appellerer til både bredden og eliten, og at orkestret er i sin bedste form nogensinde. Denne portrættering går igen blandt kulturkyndige overalt, og lukningen fremkaldte protester fra et hav af kulturpersoner som Tim Christensen, Mads Langer, fløjtenisten Michala Petri foruden orkestrets verdensberømte dirigent gennem 15 år, Adam Fischer. DR skrev endda selv om orkestret i public service-redegørelsen fra 2013, at "DRUO indtager med sin musikalske spændvidde og innovative kraft en unik position i det danske kulturliv".

ER DET PUBLIC SERVICE?

Både Versus og Underholdningsorkestret kan tydeligvis uden problemer fortolkes som public service, men skyldes det ikke de relativt vage målsætninger for public service? De er formuleret, så enhver kan stå inde for dem, hvilket giver enormt rum til fortolkning fra

DR's side. Det ville selvfølgelig medføre en uløselig politisk strid at præcisere public service-begrebet. Netop derfor må man i stedet, som komponisterne, tale til DR's følelse af samfundsansvar og få dem til at opgive seertalskampen med markedsmediernes populærprogrammer. Hvad er ellers meningen med et delvist statsstyret og licensfinansieret mediehus som DR?

Kampen for DR UnderholdningsOrkestret er tabt. Det politiske flertal smuldrede, og det vil koste 15 millioner kroner i engangsbetaling at genetablere orkestret. DR har dermed skabt en kulturel-økonomisk lose-lose-situation, men forhåbentlig har politikerne og DR lært af sagen, så fremtidens public service bliver lidt mere gennemtænkt – og gerne så den tilgodeser højt elskede kulturinstitutioner frem for tossede Colosseum-parodier. ♦

FAKTA: PUBLIC SERVICE

Public service-lovens § 10: "Den samlede public service-virksomhed skal [...] sikre den danske befolkning et bredt udbud af programmer og tjenester omfattende nyhedsformidling, oplysning, undervisning, kunst og underholdning. Der skal i udbuddet tilstræbes kvalitet, alsidighed og mangfoldighed".

Det er ikke Massen af, hvad et Menneske ved eller har lært, der bestemmer hans Dannelse, men den indre Bearbejdelse og Tilegnelse til en ejendommelig Livsfylde og selvstændig Dom*

Det kræver en vis portion udholdenhed at lære sig noget udenad. Alt afhængig, hvad det drejer sig om, kan det tage timer, dage eller uger, før stoffet får sat sig ordentligt fast. Kongerække, tjek. Argumentationskæde, tjek. Bureaukratisk organiseringsmåde, tjek. Når hakket er i hus, er der dømt fri leg for den indre papegøje – man kan plapre løs mere eller mindre mekanisk og samtidig glæde sig over at have trænet hukommelsen. Senere kan man så høste fordelene af at kunne takske de andre på kollegiet i Besserwizzer eller korreksere en storsnudet pralhals, hvis de rette spørgsmål eller den rigtige situation skulle dukke op. Og hvad vigtigere er: Ens majsommelige slid med at finde hoved og hale i EU-kompleksets snørklede arbejdsgange, en række historiske begivenheder eller noget helt tredje kan komme én til gavn, når man skal begå sig ud i kunsten at tænke.

At lære noget udenad er derfor både et nyttigt og nødvendigt værktøj for os som studerende, fordi konkret viden er afgørende som byggesten for videre tænkning. Men det er bestemt ikke tilstrækkeligt i den dannelsesproces, som et universitetsstudium gerne skulle sætte yderligere skub i. For det er – som citatet på glimrende vis fremhæver – sjældent noget større svendestykke alene at kunne noget på rygraden. Dannelse handler om også at kunne bearbejde det stof, man beskæftiger sig med, på en sådan måde, at man bliver i stand til at foretage en selvstændig vurdering. Og ved at betone den indre 'Tilegnelse til en ejendommelig Livsfylde' understreger citatet, at denne proces bør være alt andet end maskinel; men i stedet frem for alt levende og meningsgivende.

I forlængelse heraf er det i en studiemæssig sammenhæng vigtigt at have det enkle forhold for øje, at det at bearbejde en mængde læsestof tager tid, da det afgjort indebærer mere end mekanisk hukommelsestræning til gavn for den indre papegøje.

Vender vi blikket mod Statskundskab, er det derfor ærgerligt, at kræfter i Studienævnet lader til at følge en strategi, som består i at klemme mest muligt pensum ind i forskellige fag. Tilsyneladende, fordi vi studerende i en undersøgelse selv har angivet at bruge for få timer på vores studier. Uagtet de metodiske vanskeligheder, der måtte være forbundet med denne selvrapportering, vil strategien stadig ramme ved siden af, hvis målet er at skabe mere selvstændigt tænkende studerende. For den tilskynder i høj grad til overfladelæsning og -læring frem for fordybelse. Tag bare et fag, der afsluttes med mundtlig eksamination på 25 minutter, og som skal nå bredt rundt i et 2400 siders pensum. Sat på spidsen giver det 96 sider i minuttet. Her kommer man næppe i dybden med de enkelte tekster. Under oplæsningen er der af den grund selvsagt dømt maratonløb med skyklapper for studerende, der vil opnå en god slutkarakter. Det gælder om at kunne fire-fem vigtige pointer fra hver tekst og ellers bare om at komme videre. Uden at se sig om. Og for enden af semesteret slipper man så den indre papegøje løs i eksaminationslokalet og viser, at man kan en masse, men ikke nødvendigvis tænke.

Pensum batter først for alvor, når det bliver aktivt bearbejdet. Den slags kræver adstadighed, omveje og ture ind i og ud af blindgyder. Noget, som forudsætter, at pladsen og tiden til at dvæle er der. Den plads burde vi have her på universitetet – hvor ellers?

* Citatet stammer fra Salmonsens Leksikon, s. 750. 2. udgave. Femte bind. 1916. A/S J. H. Schultz Forlagsboghandel.

MED ANDRE ORD takker lektor ved IUP, Aarhus Universitet, Steen Nepper Larsen for at have gjort opmærksom på citatet i sin bog *Dannelse – en samtidskritisk og idéhistorisk revitalisering* (2014).

- Citatvalg og følgetekst af Philip Larsen

DANIEL
KRAJEWSKI